ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

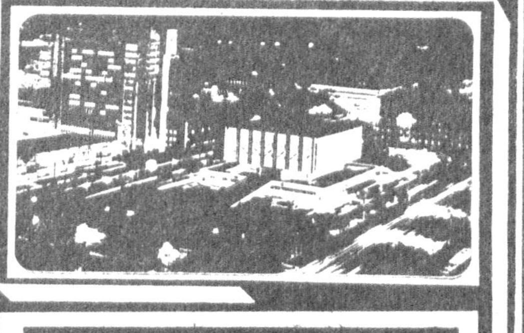

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 112 (8. 054) ◆ 1992 йил ◆ 8 июнь, душанба ◆ Нархи 2 сўм

ЙЎЛОВЧИЛАР МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

Илгари хабар қилганимиздек, Ўзбекистон Республикасининг Президенти Тошкент шаҳар йўловчилар транспортини бошқаришни такомиллаштириш тўғрисидаги Фармонни имзолади. Шаҳар транспорт ташкилотлари фаолларининг ўтган жума кунги бўлиб ўтган кенгаши ана шу фармондан келиб чиқадиган вазифаларга бағишланди. Унда қатор вазирликлар, концернлар, корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари, районларнинг ҳокимлари ҳам иштирок этдилар.

Кенгашни Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков очди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат котиби Р. Ражабов ушбу ҳужжатнинг катта аҳамиятга эга эканлигини ва ўз вақтида қабул қилинганлигини алоҳида таъкидлади. Маълумки, ҳозиргача республика пойтахтининг йўловчилар транспорти турли вазирликларга қарар эди. Шу сабабли йўловчилар транспорти турли воситалари ишини мувофиқлаштириш, уни ривожлантириш учун ажратилаётган маблағлардан самарали фойдаланиш анча мушкул эди. Шунингдек, йўловчилар транспорти турли воситалари ходимларининг иш ҳақи ҳам бир-биридан сезиларли даражада фарқ қиларди. Буларнинг ҳаммаси пировард натижада йўловчиларга хизмат кўрсатиш сифатига салбий таъсир кўрсатмай қолмасди. Шаҳар аҳолиси, айниқса сўнгги пайтда автобуслар, трамвай ва троллейбуслар, такси қатновига асосли эътирозлар билдирадиган бўлиб қолди.

Шунинг учун республика Президенти ва Тошкент шаҳар Ҳокими ташаббуси билан Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бирлашмаси, Тошкент метрополитени, Тошкент шаҳар йўловчилар транспорти бирлашмаси негизида Тошкент шаҳар йўловчилар транспорти корхоналарининг Вазирлар маҳкамаси ҳузуридаги давлат уюшмаси ташкил этилди. Тошкент шаҳар йўловчилар транспорти корхоналарининг давлат уюшмаси мустақил ишлаб чиқариш —хўжалик мажмуи бўлиб, юридик шахс ҳуқуқига эга бўлди. Унга вазирлик мақоми берилди.

Республика раҳбарияти шаҳар йўловчилар транспорти эҳтиёжларига кундалик катта эътибор билан қараб келмоқда. Биргина 1992 йилда унга 1 миллиард 186 миллион сўмлик давлат маблағлари ажратилган. Ассоциациянинг ташкил этилиши бу маблағлардан ғоят самарали фойдаланишни таъминлаши керак.

Республика пойтахти йўловчилар транспортини ривожлантириш учун, шунингдек, валюта ҳам ажратилмоқда. Унга янги автобуслар, трамвай ва троллейбуслар, эҳтиёт қисмлар харид қилинади.

Йўловчилар транспорти ходимларининг, биринчи навбатда автобус, троллейбус, трамвай, такси ҳайдовчиларининг иш ҳақини сезиларли даражада ошириш кўзда тутилган. Фақат ана шу мақсадларга давлат томонидан 83 миллион сўм ажратиляпти.

Тошкент шаҳар йўловчилар транспорти корхоналарининг давлат уюшмасига битта давлат хўжалиги, ҳамда завод ҳам бериляпти.

Давлат томонидан йўловчилар транспортини янада ривожлантириш учун ажратилаётган жуда катта маблағларга қарамасдан, унинг узлуксиз ишлашини таъминлаш, янги кира ҳақларини ўрнатишни тақозо этмоқда. Хозир Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигидаги кўпчилик мамлакатларда йўловчилар транспортидаги кира ҳақи Тошкентдагидан бир неча баравар ошиқдир.

Шаҳар йўловчилар транспортини ривожлантиришда вазирликлар, идоралар, корхона, ташкилот, муассасалар ҳам иштирок этишлари лозим. Зеро, улар ходимларининг иш унуми, аҳолининг кайфияти йўловчилар транспорти аниқ маромда ишлашига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Кенгашда бунга мисол тариқасида «Средазэлектроаппарат» бирлашмаси келтирилди. Бу ерда Тошкент метрополитени учун жетон ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бирлашма ана шу жетонлар ишлаб чиқариш учун сарф-харажатларнинг учдан икки қисмини ўз зиммасига олди. Корхона бош директори А. Алимбоев бундан сўнг ҳам улар шаҳар йўловчилар транспортига баҳоли-қудрат ёрдам беражакларини айтди.

«Узбеклегпром» ассоциациясининг раиси Ў. Қ. Исмоилов тармоқ Тошкент шаҳар йўловчилар транспорти корхоналарининг давлат уюшмаси эҳтиёжлари учун 5 миллион сўм ажратганлигини маълум қилди.

Кенгашда Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А. Муталов нутқ сўзлади.

МЎМАЙ ДАРОМАД

ИҚТИСОДИЙ парокандалик «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ўн минг кишилик жамоасини довдиратиб қўймади. Моддий-техника таъминотидаги узилишлар, хўжалик алоқаларининг таназзулга юз тутиши, нарх-наво ислоҳоти сабаб турмушда вужудга келган қийинчиликларга қарамай марду-майдон тракторсозлар ишлаб чиқариш режаларини муттасил бажариб келишмоқда. Дала заҳматкашларига пешма-пеш қишлоқ хўжалик техникаси етказиб берилмоқда. Пировард натижада, трактор заводининг ишчи- хизматчилари бугунги кунда жуда мўмай даромад қилишаяпти. Бирлашма бўйича ўртача иш ҳақи 2200 — 4000 сўмни ташкил этаяпти.

Хўш, корхона шунча маблағни нима ҳисобига ундираяпти? Ҳақиқатан, барча ишлаб чиқариш маҳсулотлари каби трактор ва тиркамаларнинг ҳам баҳоси ошди. Лекин ўз харидорларининг аксарияти — жумҳуриятимизнинг қадоқ қўлли деҳқонлари эканлигини ҳисобга олиб, маъмурият ўз маҳсулотига инсоф билан устама қўйди. Натижада сих ҳам куймади, кабоб ҳам...

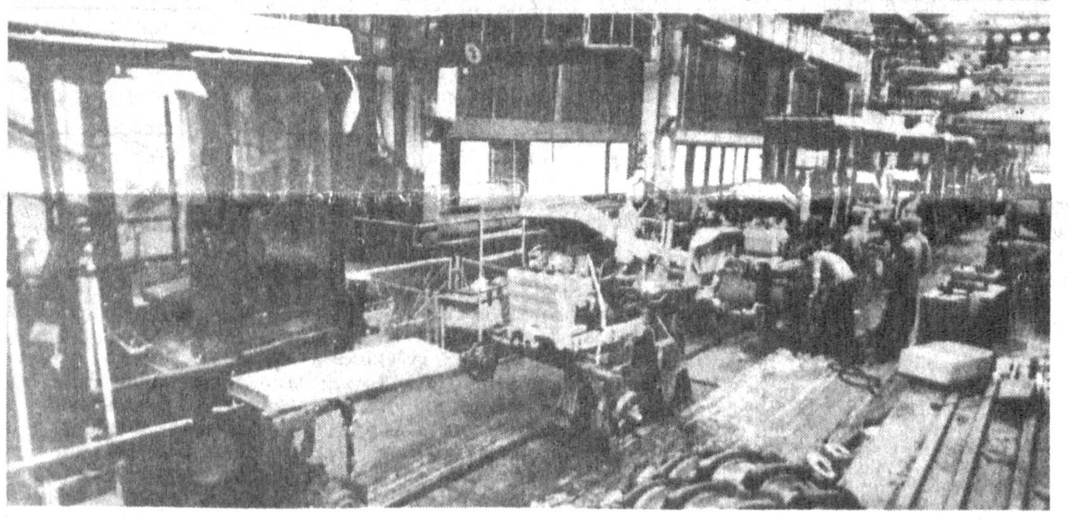

СУРАТЛАРДА: тайёр маҳсулот майдончаси; олдинги кўприкни йиғиш цехи ишчилари Зоир Раҳимов; Болтабой Қурбонов ва Обид Минаваровлар; сон-саноқсиз йирик-майда деталлардан бир ялпи умум, яъни трактор бунёд этилувчи бош конвейер.

Рустам Шарипов суратлари.

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Тошкентда 5 июнь куни бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Халқаро ишлар комитетининг мажлисида «Ташқи иқтисодий фаолият тўғрисидаги қонуннинг биргаликдаги ишбилармонликни ривожлантириш қисмининг бажарилиши ҳақида»ги ва «МДҲда қатнашувчи давлатлар консуллик ходимларининг шу йил 7-8 майдаги кенгаши якунлари тўғрисида»ги масалалар муҳокама этилиб, тегишли қарорлар қабул қилинди.

⊙ Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулҳошим Муталов жумҳурият вазирликлари ва идораларининг бир гуруҳ раҳбарлари билан бирга 3-4 июнь кунлари Сирдарё вилоятида бўлиб, хўжаликлар ва корхоналарнинг иши билан танишди, кучли жала ва селдан зарар кўрган жойларга бориб деҳқонлар билан суҳбатлашди, уларга қандай ёрдам берилаётганлигини сўраб-суриштирди. Шунингдек, Гулистонда фаоллар билан учрашув ўтказилди.

⊙ Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси ўзбек адабиётининг йирик намояндаси ва атоқли давлат арбоби Моҳларойим — Нодиранинг тарихда тутган катта ўрни ва таваллудига 200 йил тўлиши муносабати билан бу йил унинг юбилейини ўтказишга қарор қилди. Ана шу мақсадда юбилейни ўтказиш комиссияси тузилган эди. 5 июнь куни комиссиянинг дастлабки йиғилишида шоира таваллудини нишонлашга тайёргарлик ва тантаналар ўтказилиши билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

⊙ Шу йил июнь ойининг охирида Ўзбекистон Республикасига Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Муҳаммад Навоз Шариф расмий ташриф буюради. Бош вазирнинг ташрифидан мақсад келгусида Покистон—Ўзбекистон муносабатлари учун негиз бўладиган бир қанча битимлар тузиш учун фойдаланиш ниятидир. Иқтисодий ва маданий соҳаларда ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги ҳужжатларнинг имзоланиши ҳам кўзда тутилмоқда.

⊙ Чирчиқ ҳокими Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи шаҳар комитетининг биринчи котиби Ўктам Мирзаевни ёшлар ишлари бўйича ўз ўринбосари этиб тайинлади. Ана шундай қилиб Чирчиқда ёшларнинг давлат сиёсатини муваффақиятли равишда амалга оширишга пойдевор қўйилди.

⊙ Ўзбекистон мусаввирлари уюшмасининг кўргазмалар залида халқ рассоми Раҳим Аҳмедов таваллудининг 70 йиллигига бағишланиб рассом асарлари кўргазмаси очилди.

⊙ Тошкентда «Экология ва сиҳат-саломатлик» жамғармасини таништириш маросими бўлиб ўтди.

⊙ Хоразмнинг жанубий дарвозаси деб аталадиган Хазорасп район марказидаги янги темир йўл вокзали биноси олдида шарқ бозори очилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ 6 июнь куни Россия Президенти Борис Ельцин Гавриил Поповнинг истеъфосини қабул қилди ва Москва мэри вазифасини Юрий Лужков зиммасига юклаб, уни пойтахт маъмуриятининг бошлиғи этиб тайинлади.

⊙ Қозоғистон Олий Кенгаши республиканинг янги давлат рамзлари — герби, байроғи ва мадҳиясини тасдиқлади.

⊙ Минскда Германиянинг Штутгарт шаҳри «Неоплан» фирмаси ўз маҳсулотлари — автобусларни намойиш қилди. Беларусь ҳукумати немис томони билан ана шундай машиналарни республикада ишлаб чиқариш бўйича битим тузишга тайёрланмоқда.

⊙ Россия Президентининг 84 ёшли онаси Клавдия Васильевна Ельцина Екатеринбург инфаркт марказига миокард инфаркти ташхиси билан ётқизилди. Клавдия Васильевна марказнинг одатдаги тўрт ўринли хонасида ётибди.

⊙ Михаил Горбачев 4 июндан бошлаб ишга бориш учун «ЗИЛ»дан энди фойдаланмайди. Унинг ихтиёрига «Волга» машинаси бериб қўйилган. Горбачев хавфсизлик хизмати ходимларининг айтишича автомашиналарнинг ўзгартирилиши Борис Ельциннинг апрель ойида чиқарган «ЗИЛ»лардан фақат чет эл делегацияларини қабул қилишдагина фойдаланиш тўғрисидаги фармойиши билан боғлиқдир.

ХОРИЖДА

⊙ Югославия БМТ бош котибига Хавфсизлик Кенгашининг мажлисини чақириш ва Босния ҳамда Герцеговинадаги вазиятни яна қараб чиқиш, шунингдек Югославияга қарши жорий қилинган иқтисодий чораларни бекор қилиш тўғрисидаги масалаларни кўриб чиқиш юзасидан мурожаат қилди.

⊙ Агар 1 июнь куни Иордания пойтахтидаги касалхонада Фаластин озодлик ҳаракати ижроия комитетининг раиси Ясир Арафатнинг бош мияси операцияси вақтида ўтказилмаганда Фаластин раҳбари шол бўлиб қолиши мумкин эди. Я. Арафатнинг даволовчи шифокори Ашраф Ал-Курда журналистлар ҳузурида сўзга чиқиб ана шундай деди.

⊙ АҚШ армияси раҳбарияти хизмат вазифасини бажаришга совуққонлик билан муносабатда бўлган уч зобитига ёзма равишда хайфсанлар эълон қилди. Зобитларнинг бундай совуққонлиги Ироқ билан уруш пайтида америкалик сержантни ўз қўшинлари алангасидан ҳалок бўлишига олиб келган эди.

Бугунги кун нафаси

КИМЁГА ҚИЗИҚУВЧИЛАР БАҲСИ

ТОШКЕНТ кимё-технология олийгоҳида «Талаба ва илмий-техника тараққиёти—92» мавзуида кимёга қизиқувчи талабаларнинг олимпиадаси ўтказилди. Унда республикамиздаги қатор техника олийгоҳларининг кўпгина талабалари қатнашиб, анорганик ва умумий кимё фани бўйича олган билимларини синовлардан ўтказдилар. Кимёвий масала ва машқлар бирмунча мураккаблигига қарамай талабалар орасида фанни чуқур биладиган, моддалар ўртасида борадиган ўзаро таъсирлар механизмини тўғри талқин қиладиган, ҳисобларда ЭҲМдан фойдалана биладиган кенг фикрли талабаларимиз борлиги аниқлади. Тортишувлар натижасида биринчи ўринни Наманган саноат-технология, иккинчи ўринни Тошкент кимё-технология ва учинчи ўринни Тошкент автомобиль йўллари олийгоҳларининг жамоалари эгаллади. Олимпиаданинг шахсий тортишувлари бўйича биринчи ўринни ТошКТИ талабаси Равшан Раҳимов, иккинчи ўринни Наманган индустриал-технология олийгоҳи талабаси Баҳодир Султонов ва учинчи ўринни Тошкент автомобиль йўллари олийгоҳи талабаси Марина Бабаян эгаллади. Мусобақада фахрий ўринларни эгаллаган командалар биринчи, иккинчи ва учинчи даражали дипломлар билан мукофотландилар. Совринли ўринни эгаллаган талабаларга 200, 300 ва 400 сўм миқдордаги пул мукофотлари ва фахрий ёрлиқлар берилди. Турли вилоятлардан келган талабалар учун чинни заводида ва олий ўқув юртлари кафедраларида учрашувлар уюштирилди.

Қудрат АҲМЕРОВ, профессор.

* Обуна—92 * Обуна—92 * Обуна—92 * Обуна—92

* Рўзнома—муштарий—рўзнома * Рўзнома—муштарий—рўзнома

Бизга ҳам зарур

— Менга «Оқшом» беринг! — дейман рўзнома дўкони сотувчисига. Афсуски, кўпинча у қолмаган бўлади.

— Кечаги «Оқшом» суздами? — сўрайман ишхонадаги ҳамкасбларимдан. Сўнг биргалашиб унда чиққан ранг-баранг мақолаларни муҳокама қиламиз. Кўпинча баъзи мақолалар устида баҳслашиб ҳам кетамиз.

«Оқшом» ёрдамидагина биз ёшларни ўзимиз амалга ошираётган ҳамда оширмоқчи бўлган ишларимиз ҳақида хабардор қилиб турамиз. Лекин кўпчилик рўзномалар каби мана шу рўзнома ҳам ҳозир қийин аҳволга тушиб қолди. Рўзнома ижодий жамоасига тегишли бўлмаган сабаблар туфайли обуначиларга «Оқшом»ни етказиб бериш мажбуран тўхтатиб қўйилганини ҳаммамиз яхши биламиз. Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар комитети (ўзимиз қийналаётган бўлсак ҳам) бу рўзномага моддий ёрдам беришга тайёр эканлигини билдиради.

Ва яна мен шаҳар ёшларидан бир нарсани илтимос қилмоқчиман: «Оқшом» — бу Сиз билан бизнинг рўзномамиз. Ушбу рўзномагина барча муаммоларни ҳал қилишга ёрдам бериши мумкин.

Шу сабабдан кейинги ярим йил учун унга обуна бўлишга шошилинг.

Кейинчалик рўзнома дўконларидан «Оқшом» сўраб овора бўлиб юрманг. Тополмай қолишингиз мумкин.

Шайдо ХУДОЕРОВА.

Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар комитети матбуот котиби.

Малакали мутахассислар тайёрланади

ЎТГАН йили ёшлар илмгоҳи қошида фаолият кўрсатаётган «Корчалон» марказида ёш ишбилармонлар мактаби очилган эди. Дастлаб мактабда биргина ёш менежерлар таълими жорий этилиб, тингловчилардан икки гуруҳ тузилган эди. Бирида ўрта мактабнинг 11-синф ўқувчилари янги ихтисосликни мактабдаги ўқиш билан мухтасар равишда олиб борган бўлсалар, иккинчи гуруҳга мактабни битириб олий ва ўрта махсус ўқув юртларига кира олмаган йигит-қизлар қабул қилиндилар.

Ўқувчиларнинг бир қисми ишбилармонлар мактабида олган назарий билимларини амалиёт билан бирга — кичик корхоналарда, брокерлик идораларида олиб боришди.

Мана, мактабнинг илк ўқув йили тугаб қолди. 120 ёш менежер янги билимлар билан жумҳуриятимиз ишбилармонларининг сафини кенгайтириш ниятидалар. Шу билан бирга, ёш ишбилармонлар мактаби навбатдаги ўқув йилига қабул эълон қилди. Тахминий ҳисоб-китобларга қараганда, бу йил мактабга 400 нафар тингловчи қабул қилинади. Ўтган йилги ўқув дастуридан фарқли равишда, жорий йилда таълим бир неча йўналиш бўйича олиб борилади. Йигит-қизлар қизиқишлари, хоҳиш-истакларига қараб ҳуқуқшунослик, социология, брокерлик, менежерлик, тижорат соҳасидаги мутахассислик бўйича ўқишлари мумкин бўлади.

Мактабда ўқиш пулли бўлишига қарамай, унда таълим олмоқчи бўлгая ёшларнинг сон-саноғи йўқ.

Ёш ишбилармонлар мактаби халқ таълими тизимига кирмаганлиги учун, ўз ўқувчиларини иш билан таъминлашда, бирор бошқа имтиёз беришда кафолат бермайди. Лекин шаҳарда кичик, қўшма корхоналар, биржалар, савдо уйлари, брокерлик идоралари тобора кўпаётганини ҳисобга олсак, мактабнинг битирувчилари хойнахой ишсиз қолмайдилар.

Мактабнинг ўзига яраша муаммолари ҳам бор. Ўқитувчиларнинг таъкидлашича, ўқув қўлланмаларининг нархи баланд, маркетинг бўйича биргина китоб 500 сўм тураркан. Шунинг учун ҳар бир тингловчини қўлланма, дарслик билан таъминлашнинг сира иложи йўқ. Боз устига, компьютерли замонавий ўқув синфлари учун катта ижара ҳақи тўланаркан.

Лекин мавжуд қийинчиликларга қарамай, ёш ишбилармонлар мактабининг келажаги порлоқ. Зеро, у энди-энди шаклланиб келаётган ишбилармонлик тизимини малакали мутахассислар билан таъминлашдек масъулиятли, аммо умидли вазифани ўз зиммасига олган.

Комил НЕЪМАТОВ.

ИЛК ҚАДАМЛАР

СЎНГГИ қўнғироқ чалиниб, минг-минглаб мактаб ўқувчилари навбатдаги таътилга чиқдилар. Кимлардир табиатнинг сўлим оромгоҳларида жойлашган пионер лагерларига, яна кимдир қишлоқдаги қариндошлариникига йўл олди. Шаҳарда қолган болаларнинг ҳам шуғулланадиган машғулоти топилди. Кимда-ким ёзги таътил пайтида ҳам фойдали меҳнат, ҳам даромад қилмоқчи бўлса, яқинда ташкил топган болаларнинг меҳнат биржасига мурожаат қилиши мумкин.

Мазкур биржа Мирзо Улуғбек район халқ таълими бўлими ва болалар —ўсмирлар ижодий маркази томонидан таъсис этилган бўлиб, у кичик давлат корхонаси мақомини олган. Бугунги кунда корхона «Туркистон хабарлари» рўзномасининг таҳририяти ва иккинчи хом ашё, бошқача айтганда шиша идишлар қабул қилиш идораларининг маъмуриятлари билан шартнома тузиб, ўз «ходимлари»ни барқарор иш билан таъминлаб турибди.

Болаларнинг иш ҳақлари ойнаи жаҳон дастури чоп этилган рўзномани сотиш, бўш шиша идишларни топшириш эвазига шаклланади. Баъзи бир қўл-оёғи чаққон болалар ойига 1000 сўмга етказиб иш ҳақи олишаяпти.

Болалар меҳнат биржаси ўзининг ишлаб чиқариш ҳажмларини кенгайтириш ниятида. Бунинг учун қанча кўпроқ ишчи кучи жалб этилса, шунча яхши. Биржага ишга кириш тартиби жуда оддий бўлиб, васиқа маълумотномаларни тақдим этишнинг ҳожати йўқ. Болалар хушларига тўғри келадиган ишни олишлари мумкин. Улар махсус қайднома дафтарида қайд этилиб, бемалол иш бошлашлари мумкин. Корхона болаларни иш билан таъминлабгина қолмай, уларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш вазифасини ҳам бажаради. Айнан ана шу сабабдан биржа хийла даромадгир бўлсада болаларнинг соғлиғига зарар келтирадиган баъзи ишлардан воз кечди.

Фикримча, болалар меҳнат биржаси камида иккита эзгу ишга бош қўшган. Биринчиси — болаларда фойдали меҳнат билан шуғулланишга қизиқиш уйғотган бўлса, иккинчидан — уларга бозор иқтисодиёти даврида қаерда ва қандай ишлаш афзаллигини намойиш қилмоқда. Меҳнатда тобланган болалар келажакда ажойиб инсон бўлиб етишишларига шубҳа қилмаса ҳам бўлади.

Толиб НУРМУҲАМЕДОВ.

«ОҚШОМ» МУШТАРИЙЛАРИГА!

«Тошкент оқшоми» учун 1992 йилнинг иккинчи ярмига янгидан обуна давом этяпти.

ОБУНА БАҲОСИ:

бир ойга — 32 сўм 50 тийин;
уч ойга — 95 сўм;
олти ойга — 195 сўм.

«Тошкент оқшоми» 1992 йил 1 июлдан эътиборан яна хонадонингизга етказиб берилишини хоҳласангиз РЎЗНОМАГА ЯНГИДАН ОБУНАНИ ШУ ЙИЛ 15 ИЮНГАЧА РАСМИЙЛАШТИРИШНИ УНУТМАНГ!

Эслатиб ўтамиз: «Тошкент оқшоми» савдога чекланган миқдорда чиқади ва унинг чакана савдодаги нархи обунаникидан юқори бўлади.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ГА ОБУНА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БУТУН ҲУДУДИДА ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

«Тошкент оқшоми»нинг нашр кўрсаткичи — 64690.

«Тошкент оқшоми»га ёзилишга монелик қилинган тақдирда 33-29-70, 32-53-79 телефонларига қўнғироқ қилишингиз мумкин.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» РЎЗНОМАСИГА ОБУНА 15 ИЮНГАЧА УЗАЙТИРИЛДИ

** Мустақиллик меваси*

«БИЛИМ» ЖАМИЯТИ ЎРНИДА

ЖУМҲУРИЯТ ЗИЁЛИЛАРИ ИЛМИЙ-МАЪРИФИЙ УЮШМАСИ ТУЗИЛМОҚДА

«БИЛИМ» жамияти илгари фақат жумҳуриятимизда эмас, собиқ Иттифоқда ҳам партиянинг ташвиқотчиси эди. Эски маъмурий-буйруқбозлик сиёсати даврида ҳамма ташкилот ва муассасалар мажбурий равишда бу жамиятга маблағлар ажратардилар. Кўп ҳолларда билими чуқур бўлмаган қироатчилар (лекторлар) жойларда зерикарли маърузалар қилардилар, меҳнат жамоаларидаги ишчи ва хизматчилар «ўз ихтиёрлари» билан уларни тинглардилар. Нотиқлар эса қўшиб ёзиш ва социалистик турмуш тарзини бўяб кўрсатишга асосланган манбаларга таяниб иш кўрардилар. Оқибатда йиллар давомида ҳам давлатнинг, ҳам унинг тарғиботчиси «Билим» жамиятининг обрўси тушиб кетди. Жамият айниқса динга қарши кескин муносабатда бўлиб халқ орасида мухолифларини кўпайтирди.

Қайта қуриш ва ошкоралик даврида «Билим» жамиятининг тақдири нима бўлади? Агар тарихга назар ташласак, 1917 йилги инқилобдан кейин Чор Россияси ҳукуматига хизмат қилган кўп илмий муассасалар бузиб ташланган, ҳужжатлари, қоғозга туширилган ғоявий манбалари йўқ қилинган. Иш шу даражага бориб етганки, бинолари ёқилган, жоҳиллик авжига чиқиб одамлар қурбон бўлганди. Шу йўл билан ўша ташкилотлар амалий тажрибалари, эришган муваффақиятлари-ю йўл қўйган хатолари батамом йўқ қилинган. Оқибати ўзингизга аён. Ахир уларнинг тажрибасини ўрганиш, йўл қўйган хатоларни такрорламаслик, муваффақиятларни ўзлаштириш мумкин эди-ку.

Ҳозир давр бошқа, тушунча бошқа. «Билим» жамияти ўз фаолиятини сусайтирди. Олдимизда бу жамият эга бўлган моддий негизлардан фойдаланиб бугунги кун манфаатига хизмат қиладиган жамиятми, уюшмами, муассасами тузиш вазифаси турибди. Худди шу мақсадда жамиятнинг бошқарув раёсати 29 майда мажлис ўтказди. Бу йиғилишга ҳамма вилоятлар «Билим» жамиятларининг раҳбарлари чақирилдилар. Мажлисда жамият ўрнида Ўзбекистон зиёлилари илмий-маърифий уюшмасини тузиш, уюшманинг келажакдаги фаолиятини белгилаб олиш учун навбатдан ташқари қурултой чақириш ҳақида қарор қабул қилинди. Бундай уюшмани тузиш учун жумҳурият Фанлар академиясининг президенти, академик Маҳмуд Салоҳиддинов, медицина фанлари доктори, профессор Шабот Хўжаев, фалсафа фанлари доктори, академик Эркин Юсуповлар жалб қилинган.

Мажлисни жамият бошқарувининг раиси, академик Маҳмуд Салоҳиддинов очар экан, шундай деди:

— Мақсадимиз «Билим» жамиятининг фақат номини ўзгартириш эмас, унинг фаолиятини замон руҳига мослаб атрофга мустақилликни, истиқлолни тушунадиган. бу иш бўйича омма орасида маърифий ишларни олиб борадиган янги ходимларни йиғишдир. Илгари «Билим» жамияти бой ташкилот ҳисобланарди. Маъмурий-буйруқбозлик усуллари билан катта маблағлар ажратиларди. Ҳозир ташкилотлар бир тийин ҳам бермайди. Шулардан келиб чиқиб айтиш мумкинки, ҳозир олдимизда турган дастлабки вазифа ходимлар ва иқтисод масаласидир. Хабаринглар бор, шу йилнинг 12 майидан жамият раёсатига ўзгартишлар киритилган. Ҳозир 13 кишидан иборат қўмита ишлаяпти. Шу ташкилот раиси Эркин Юсуповдир. Олдимизда турган муҳим вазифалар юзасидан сўзни академикка берсак.

Академик Эркин Юсупов:

— «Билим» жамияти ҳақида ҳар хил гаплар юрибди. Ишни жамиятнинг номини ўзгартишдан бошлаш керак. Жумҳуриятимиз мустақилликка эришди. Энди маънавиятга эътибор кучаяди. Оммавий-маърифий ишлар бизнинг бўлажак уюшмамиз зиммасига тушади. Шунинг учун масъулиятни ҳис қиладиган ходимлар керак. Фаолиятимиз қамрови кенглиги ҳаммангизга аён. Ишимизга зиёлиларни кенг жалб қилиш ниятидамиз. Лекин ҳозир тўртта зиёли тўпланса тўртталасининг фикри ҳар хил жойдан чиқади. Зиёлиларнинг жипслигига эришишимиз керак. Шунинг учун бўлажак ташкилотимизнинг номини «Ўзбекистон зиёлилари илмий-маърифий уюшмаси» деб номламоқчимиз.

Бугун иқтисод масаласи ҳаммаёқда оғир бўлиб қолди. Шу мақсадда марказий ташкилот ходимларини қисқартиришга мажбурмиз. Сизларга бир кичик яхши хабар бор — тўлайдиган 18 фоизлик солиқдан озод қилиндик. Давлат меҳнат қўмитаси билан келишиб олдик. Ҳуқуқ ва ҳақларимиз шаклланяпти. Биз яна талаб қиламиз, илмий ташкилотларга қандай ҳуқуқлар берилса биз ҳам шу ҳуқуқлардан фойдаланамиз.

Дарвоқе, бино хусусида. Бизга таклиф қилинаётган 2 миллион сўм шу бинони таъмирлашга ҳам етмайди. Аввалом бор, уюшмамиз Ўзбекистон жумҳуриятининг «Билим» жамияти негизида барпо этилаётганлиги туфайли унинг қонуний вориси ҳисобланади.

Мақсадимиз жумҳуриятимизнинг мустақил ҳуқуқий давлат сифатида илмий-техникавий, иқтисодий, маънавий ривожланишига, миллий уйғонишга, фуқароларнинг ҳамжиҳат бўлишига, умумбашарий ва миллий қадриятларнинг тарқалишига ва мустаҳкамлашишига кўмаклашиш, аҳолининг турли-туман ақлий ва маънавий қизиқишлари ҳақида эҳтиёжларни қондириш, маданий-ахлоқий етук ватанпарвар, инсонпарвар шахсни қарор топтиришдан иборатдир. Буларнинг ҳаммаси низомда белгиланган. Агар у қабул қилинса имкониятларимиз кўпаяди. Шу гапларнинг ҳаммасини чақириладиган қурултойимизда аниқ белгилаб оламиз.

Савол: Ташкилий қўмита тузилганда нега вилоятдан вакиллар чақирилмади?

Э. Юсупов: Ташкилий қўмита давр тақозоси билан жуда тез тузилди. Ўзим Тошкент вилоятидан сайландим. Саволни ўринли деб биламан. Ташкилий қўмита ҳали ҳеч нарсани ҳал қилмайди. Ҳамма асосий гаплар қурултойда бўлади.

Савол: Бино бутун жумҳуриятимиздаги «Билим» жамиятининг ходимлари ҳисобига қурилган. Демак, унга вилоятдаги ташкилотлар ҳам ворислик қилиши мумкин. Шундайми?

М. Салоҳиддинов: Жумҳуриятимиз ҳозир юздан ортиқ мамлакатлар билан алоқа қилаяпти. Бугунги кунда пойтахтда жуда кўп элчихоналар, бошқа янги ташкилотлар учун бинолар қурилляпти. Биз ҳозирги биномизнинг маълум қисмини бўшатиб берамиз. Умид қиламизки, ҳукуматимиз биздан ёрдамини аямайди. Энг кераклиги ҳамжиҳатлик!

Савол: Нега қурултойдан олдин пленум чақирилмади?

Э. Юсупов: Биз сизлар билан жамият ўрнида янги, зиёлиларни бирлаштирадиган уюшма тузмоқчимиз. Ҳозир тезлик ва якдиллик билан ҳаракат қиладиган давр. Ортиқча мажлисга ва расмиятчиликка вақт йўқ.

Савол: Илгари қурултойга вилоятлардан 25 талаб вакил чақириларди. Энди қанча вакил айтамиз?

М. Салоҳиддинов: Иқтисодий қийинчиликни назарда тутиб катта вилоятлар ўнтагача, қолганлари илгариги вакилларнинг тенг ярмини чақиришларига таклиф этаман...

Мажлисда яна Низомга алоқадор, бўлажак қурултойга тайёргарлик масалалари ва бошқа ташкилий ишлар бўйича мулоҳазалар алмашинди. Вилоятдан келган кўп вакиллар ташкилий қўмита аъзоларидан марказий буйруқбозликка йўл қўймаслик масаласини ҳам ўртага ташладилар. Мажлисда айниқса дин тарихига муносабат масаласида бафуржа суҳбат бўлди. Мажлис мунозаралар ва ҳамжиҳатлик билан ўтди. Бўлажак қурултойни 9 июнь куни бошлашга қарор қилишди.

Мажлисдан кейин жумҳурият «Билим» жамияти раёсатининг аъзоси, тиббиёт фанлари доктори, профессор Шабот Хўжаев биз билан суҳбатда шундай деди:

— Жумҳуриятимиз олдидаги буюк ишлардан бири — ҳуқуқий давлат барпо этишдир. Бунинг учун маънавий қадриятларимизни тиклашимиз, маънавий қашшоқликдан қутулишимиз, сўз эркинлиги, виждон эркинлигига қоғоз ва ҳисоботларда эмас, амалда эришишимиз керак. Бу жуда машаққатли ва долзарб масаладир. Асосий мақсадимиз бўлган илмий-маърифий баркамолликда биз зиёлилар кўмагисиз ҳеч нарсага эриша олмаймиз...

Эътиборингизга яна узоқ йиллар шу ташкилотда катта маслаҳатчи бўлиб ишлаган Жўра Мўминовнинг сўзларини ҳавола қилмоқчиман.

— Биласизми, бугун тикланиб олишимиз ҳам иқтисодий, ҳам маънавият жиҳатидан жуда мушкул бўлади. Жамиятимиз биносига бир назар ташланг.. Бу бинони ушлаб туриш ва унда фаолиятимизни давом эттириш учун бугунги кун ҳисоби билан анча маблағ керак бўлади. Қўл қовуштириб ўтирганимиз йўқ. Ҳозир 20 та пуллик курслар очганмиз. Эътиборлиси шундаки, бизда ўқитиш бошқа жойлардагига нисбатан анча арзон. Биз бўлажак уюшма обрўсини тиклаш учун жуда катта маърифий ишларни амалга оширишимиз керак.

Ҳақиқатан «Билим» жамиятининг айниқса кейинги йиллардаги фаолияти анча сусайганди. Энди бу жамият ўрнида жумҳурият зиёлилар илмий-маърифий уюшмасини тузиш мушкул, шу билан бирга масъулиятли иш.

Суннат АЗЛАРОВ.

Тошкентдаги 2-пойабзал бирлашмаси маъмурияти кейинги вақтларда маҳсулот сифатига катта эътибор бермоқда. Цехлар хориждан олиб келтирилган ноёб дастгоҳлар билан янгиланди. Натижада бирлашмада ишлаб чиқарилаётган пойабзалларнинг сифати яхшиланди.

СУРАТДА: корхонанинг 3-цехи бошлиғининг ёрдамчиси Фарида Бобожонова, Муҳаёё Султонова ва Насиба Аширматовалар янги дастгоҳдан чиққан маҳсулотнинг сифатини текширишмоқда.

Холмат Мирзакаримов сурати.

ИШЧИЛАРНИНГ ШИФО МАСКАНИ

ШАҲРИМИЗДАГИ кўпгина йирик саноат корхоналари қошидаги тиббий қисмларнинг фаолиятига назар соладиган бўлсангиз, тиббий хизмат кўрсатиш савияси, ускуналар билан жиҳозланиш даражаси бўйича уларнинг шаҳар касалхоналари билан бемалол рақобатлаша олишига амин бўласиз.

Масалан, «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги тиббий-даволаш қисми ана шундай шифо масканларидандир. Шифохонанинг молиявий ҳолати ҳам бунга далил бўла олади. Ўтган 1991 йилда қисмга 1,24 миллион сўм ажратилган бўлса, бу кўрсаткич жорий йилда 7,4 миллион сўмни ташкил этди. Бу смета бўйича берилган маблағ, холос. Бундан ташқари оталиққа олган трактор заводи 500 минг сўм пул маблағи ажратди ва тиббий қисмнинг барча коммунал хизмати тўловларини, капитал ва жорий таъмирини ўз бўйнига олди. Тиббий-даволаш қисми кенг қамровли шифо маскани ҳисобланади. Унинг таркибига 60 ўринли терапия ва 40 ўринли невропатология бўлимлари, шунингдек тўртта саломатлик пункти, ясама тиш қўйиш бўлими ҳамда 11 ихтисослик бўйича тиббий хизмат кўрсатадиган поликлиника киради. Ясама тиш қўйиш бўлими завод ишчи-хизматчиларига бепул хизмат кўрсатади.

1991 йилда тиббий-даволаш қисми томонидан 200 минг сўмлик, 1992 йилнинг 1-чорагида 45 минг долларлик тиббий ускуналар харид қилинди. Зарур маблағнинг бир қисмини оталиққа олган корхона ўтказди.

Тиббий қисм шифокорлари нафақат тракторсозларга, балки бошқа саноат корхоналарининг ходимларига ҳам малакали тиббий хизмат кўрсатмоқдалар. Бошқа саноат корхоналари билан битилган шартномалар ўлароқ, шифохона ходимларининг иш ҳақига қўшимча 14200 сўм ўтказишга мувофиқ бўлинди.

Даволаш масканидаги тиббий ходимларнинг моддий рағбатлантирилишини ошириш мақсадида иш ҳақи тўлашнинг янги шакллари, хусусан синовхона, барокамераларда бригада услуби жорий этилди.

Шуниси диққатга сазоворки, тиббий-даволаш қисми ихтиёрига ўтган янги тиббий ускуналарнинг хизматидан фойдаланиб, янги даволаш услублари ҳам тадбиқ этилди. Масалан, 1991 йилда компьютер диагностикаси, лазерли акупунктура, тиш касалликларини лазер нурлари ёрдамида даволаш, магнитотерапия, иглорефлексотерапия, ультратовушли диагностика усуллари шулар жумласидандир.

Дори-дармонларнинг камчилигига қарамай, завод ёрдамида шифохонадаги касалларни таъминлашга муваффақ бўлинди. Завод маблағлари ҳисобига 1991 йилда 250 минг дона бир марта фойдаланиладиган дорининалар харид қилинди. 1992 йили завод томонидан дори-дармон ва ускуналар сотиб олиш учун қўшимча 60 минг сўм ажратилди.

Бундай ғамхўрликдан илҳомланган шифокорлар завод ходимларига малакали тиббий хизмат кўрсатишга ҳаракат қилишаяпти. 1991 йилда бирлашма ходимларининг 96 фоизи тиббий кўрикдан, 7695 киши флюорография текширувидан ўтказилди.

Бундан ташқари, 2563 киши ёки ҳар бештадан бири диспансер ҳисобига олинган. Улар завод ҳисобидан бепул дори-дармонлар билан таъминланадилар.

Шифокорларнинг меҳнати зое кетмади. 1991 йилда ўтган йиллардагига нисбатан касалланиш ҳоллари 7 фоизга, 1992 йилнинг 1-чорагида 1991 йилнинг шу даврига қараганда 8,6 фоизга камайди.

Бирлашма ходимларининг саломатлиги нафақат тиббий қисм шифокорлари томонидан, балки шифокор-муҳандис бригадалари томонидан ҳам назорат қилинмоқда. Мазкур бригадалар касалланиш ҳоллари билан бир қаторда, ишчиларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш борасидаги масалаларни ҳам ҳал этмоқдалар.

Хуллас, ҳамма ишлар жойида-ю лекин бир хижолат тортадиган нарса ҳақида гапирмаслик мумкин эмас. Гап шундаки, мана, бир неча йилдан буён тиббий-даволаш қисмининг янги биноси қурилиши битмайди. Гарчи, унинг биринчи навбати ўтган йилдаёқ фойдаланишга топширилиши лозим бўлган бўлсада, қурилиш ишлари ҳамон ўлда-жўлда. Ҳолбуки, биринчи навбат таркибида бугунги кунда катта эҳтиёж сезилаётган реанимация бўлими, касалларни тезкорлик билан операция қилиш хоналари киради.

Тўғри, нарх-наво ошиб, қурилишга ажратилган маблағ урвоқ ҳам бўлмай қолди. Шуни ҳисобга олиб, трактор заводи маъмурияти қўшимча яна 10 миллион сўм ажратди. Энди гап қурувчиларда қолди, холос.

Ўрдабек ҲОШИМОВ.

** Бирни кўриб фикр қил...*

ТИЖОРАТ ДЎКОНЛАРИМИ ЁХУД УСТАХОНАЛАР?

Тижорат иборасининг ҳаётимизга кириб келганига ҳали унчалик кўп вақт ўтгани йўқ. Бироқ замонанинг зайли билан тижорат ишлари бирпасда республикамизда ривожланиб кетди. Масалан, шаҳримизда кун сайин кўпайиб бораётган тижорат дўконларини олайлик. Ҳозир бунақа дўконларни ҳамма жойда, жумладан, тайёрагоҳда, вокзалларда, автобекатларда, ҳатто ер ости ўтиш йўлларида ҳам учратишингиз мумкин. Агарда кирадиган бўлсангиз ўзингизни худди хорижий давлатга бориб қолгандек ҳис қиласиз. Чунки бундай дўконларда асосан чет мамлакатларда тайёрланган моллар сотилаётганининг гувоҳи бўласиз. Гўё бу ерда одамнинг жонидан бошқа ҳамма нарса бордек, истаган ноёб нарсангизни сотиб олишингиз мумкин. Аммо...

Ҳа, дарҳақиқат бу дўконлардаги молларни кўриб кўзингиз қувнайди. Аммо, уларнинг нархи қандай! Бу нарсаларни сотиб олишга ҳар кимнинг ҳам қурби етаяптими! Харидорларнинг кайфияти қандай! Шу ва шунга ўхшаш саволларга жавоб излаб пойтахтимиздаги бир қанча тижорат дўконларида бўлдик. Тўғри, бундай саволлар кўпчилик дўкондорларга унчалик хуш ёқмади. Ўзбекона қилиб айтганимизда «Узумини енгу боғини суриштирманг» деб қўя қолишди. Шу сабабли тижорат дўконларига харид учун кирган баъзи бир ҳамшаҳарларимиз билан мулоқотда бўлдик.

⊙ **Урозгул Ҳайитова, муаллима:**

— 20 йилдан буён мактабда дарс бераман. Икки ўғил, уч қизим бор. Ўғилларим ҳали ёш, аммо қизларимизнинг фақат биттасини турмушга бердик. Қолган иккитаси учун сеп йиғаяпман. Очиғини айтганда, турмуш учун зарур бўлган барча нарсалар негадир 10—20 баробар оширилган нарх билан фақат тижорат дўконларига чиқиб кетаяпти. Ахир шу нарсаларни бундан бир неча йил олдин ҳар қандай дўкондан ўз нархида сотиб олиш мумкин эди. Нимага энди кунимиз тижоратга қолди, ҳайронман. Икки кўйлаклик матони 5 минг сўмга олишга мажбур бўлдик. Ноилож бўлганингдан кейин чидар экансан. Топилганига шукр.

⊙ **Светлана Баронова, лаборант:**

— Оиламиз ҳали кичик, турмуш ўртоғим ишлайди. Анчадан буён телевизор олмоқчи бўлиб пул йиғиб юрувдик. Аммо нарх-наво ошиши билан телевизор ҳам анқонинг урўғига айланди. Ўз нархида оламиз деб ўнлаб дўконларни излаб чиқдик. Лекин мақсадга эриша олмадик. Шу сабабли битта телевизор учун 12 минг сўмдан ортиқ пул тўлаб тижорат дўконидан олишга мажбур бўлдик. Қанчалик қиммат бўлмасин излаган нарсангни топганингдан кейин унинг нархига қараб ўтирмас экансан.

⊙ **Виталий Алексеев — қурилиш бригадири:**

— Мен тижорат дўконидан 3 минг сўмга спорт туфлисини сотиб олдим. Чет эл маҳсулоти. Албатта нархи қиммат. Аммо ҳозирги шароитда шу пулга арзийди. Чунки мен бундан кўп йиллар фойдаланишим мумкин. Тўғри, бошқа пойабзал дўконларидан ҳам оёқ кийим сотиб олиш мумкин. Лекин бир ҳафта ҳам ўтмасдан пойабзал тузатиш устахонасига югуришга мажбур бўласан. Нимагадир бизда тайёрланган оёқ кийимларнинг тез орада ё елими кўчади, ёки таги бутунлай тушиб қолади. Шундай бўлгач, албатта хорижий буюмни ахтаришга мажбур бўласанда. Яхшиям шу тижорат дўконлари бор. Бўлмаса билмадим пойабзал тузатиш усталари кунига неча сменадан ишлашарди?

⊙ **Омонали Турдимуродов, ҳисобчи:**

— Биз ҳам Туркманистондан бир пойтахтингизни айланайлик, деган мақсадда келган эдик. Тўғрисини айтганда сизларда ҳамма молларни фақат тижоратдан олиш мумкин экан. Қимматликка жуда қиммат. Зарур бўлгандан кейин оласан-да киши. Қулай томони шунда эканки нарсалар купонсиз сотиларкан.

⊙ **Абдулло Нурманов, ишчи:**

— Мен ушбу дўкондан ҳеч нима сотиб олганим йўқ. Чунки имкониятим етмайди. Шаҳар айланганимда атайлаб тижорат дўконларига кираман. Бирор нарса олиш учун эмас, балки бошқа дўконлар билан бу ердаги мавжуд молларни таққослаш учун. Тижорат дўконларидан хоҳлаган нарсангни олишинг мумкин. Аммо пулига чидасанг. Мени бир нарса жуда ажаблантиради, чунки қайси тижорат дўконига кирсам ўша ерда маҳаллий аҳолига мансуб кишиларни жуда кам учратаман. Сотувчиларнику айтмаса ҳам бўлади. Шунинг учун менинг фикримча тижорат дўконларидан кўра яхшиси кичик-кичик пойабзал, кийим-кечак тикадиган, ҳунармандчилик билан шуғулланадиган устахоналар кўпайтирилса мақсадга мувофиқ бўларди.

Муҳиддин БОЗОРОВ.

МУҲАРРИРИЯТДАН:

Ҳа, биз шаҳар айланиб ҳамшаҳарларимиз ва пойтахт меҳмонларининг тижорат дўконлари ҳақидаги фикрларини қоғозга туширдик. Ўйлаганимиздек, бу борада ҳар кимнинг ўз фикри бор. Бировлар моллар қиммат бўлса ҳам тижорат дўконлари ҳар ҳолда халқимиз эҳтиёжини таъминлаб турибдику деса, бошқалар бизга кичик-кичик устахоналар лозим дейди. Бу борада сизларнинг қандай фикрларингиз бор, азиз муштарийлар!

ҚЎЧА ТЎЙЛАРИ

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ кўпгина ҳудудларида бўлгани каби Бектемир районида ҳам кўча тўйларини ўтказиш тантаналари кенг давом этмоқда. Яқинда бўлиб ўтган Чо Мен Хи ва Билол Нозим кўчаларидаги байрам шодиёнаси ҳам фикримизнинг далилидир.

Чо Мен Хи — корейс халқининг етакчи адибларидан биридир. Унинг ҳаёт йўли Узоқ Шарқ ўлкаси билан чамбарчас боғлиқ. Ёзувчи ҳаётининг сўнгги ўн йили давомида Совет—Корея адабий шўъбасига етакчилик қилди. У ёзувчилар уюшмасининг аъзоси эди.

Адиб 1938 йилда ноҳақ айбланиб, отишга ҳукм қилинади. Аммо адолат қарор топиб, кеч бўлсада 1956 йилда тўла оқланади. Чо Мен Хидан ўз халқига кўплаб романлар, ҳикоя ва пьесалар, шеърий китоблар мерос бўлиб қолди. Унинг кўплаб китоблари ўнлаб халқларнинг тилига таржима қилинган.

Бектемирдаги ёзувчи номига қўйилган кўча байрамида Кореядан келган меҳмонлар, унинг Тошкентда яшаётган қизи Валентина Тё, набираси, шунингдек Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши котиби, Тошкент шаҳар Кенгашининг биринчи котиби Ҳ. М. Абдураимов, Бектемир район ҳокими Г. И. Соболев, район давлат назорати комитетининг раиси М. Ш. Йўлдошев, Ўзбекистон ХДП Бектемир район кенгашининг биринчи котиби Р. Т. Маматқуловалар қатнашиб, адибнинг халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва адабий ҳамкорликка қўшган муносиб ҳиссаси тўғрисида гапирдилар.

Кўча байрамида асосан корейс миллий рақслари ва куй-қўшиқлари янгради. Шунингдек, ўзбек одатича ош дамланиб, дастурхонга тортилди. Кореялик меҳмонларга эса удумимизга кўра дўппи ва тўнлар кийдирилди.

Кўча тўйи тантанаси Билол Нозим кўчасида ҳам бўлиб ўтди. Асосий тўй маркази 289-мактаб ҳовлисида ташкил этилди.

Билол Нозим — уйғур халқининг ажойиб фарзанди, эл ғами билан яшаб ижод қилган, ўз даврининг энг билимдон, ўқимишли кишиси бўлиб, шарқ шеъриятини ва унинг буюк вакиллари ижодини мукаммал билган адиблар қаторига киради. Ижодкор нафақат уйғур халқининг, балки бутун туркий халқларнинг ардоқли ва севимли шоиридир.

Шоир номидаги кўча тўйида ҳам шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамасидан вакиллар, район раҳбарлари, шунингдек қўшни жумҳуриятлардан келган меҳмонлар қатнашди.

Бектемирда кўча байрамларини ўтказиш одат тусига кириб бораяпти. Эндиги байрамлар эса районнинг шоҳкўчаси бўлган Ҳусайн Бойқаро ва Мухтор Авезов номли кўчаларда давом этади.

Мажид РАИМОВ.

Янги дўкон

ҲУВАЙДО билан Бўстон маҳаллалари туташган жойда янги сабзавот ва мевалар дўкони очилди.

— Дўкон олдидаги майдонни асфальтлаш кечикяпти. Шундай бўлса ҳам аҳоли зориқиб кутаётган дўконни ишга тушириб юбордик,— деди Шайхонтоҳур район улгуржи чакана савдо корхонаси директори Мирази Усмонов.

— Ҳозирча сабзавот ва меваларнинг ўн хил турини сотяпмиз, — деди дўкон мудири Фахриддин Иброҳимов. — Бугун-эрта икки музхона ишга тушади. Келгусида аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш учун қўлимиздан келган барча тадбирларни амалга оширамиз.

Султон ЙЎЛДОШЕВ.

ЕТУКЛИККА СИНОВ

ШАҲРИМИЗ мактабларида синфдан синфга ўтиш ва 9, 11-синфларда битириш имтиҳонлари давом этмоқда. Биз пойтахтимиздаги 197-ўрта мактабдамиз. 11-синф ўқувчилари она тилидан ёзма иш — диктант топширмоқдалар. Мактаб директори Турғун Қўчқоров ўқувчиларни биринчи имтиҳон билан табриклаб, муваффақиятлар тилайди ва шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш олийгоҳи томонидан йўлланган конвертни очади.

Синфга сукунат чўккан. Бу жимликни тил ва адабиёт ўқитувчиси Ақида Тўлағанованинг диктант тексти жумлаларини такрорлаши бузади. Ўқувчилар шу куни «Мустақиллик — илм-маърифатдан» мавзуида диктант ёзишди. 8-синф ўқувчилари кимёдан, 7-синф ўқувчилари рус тилидан, 10-синф ўқувчилари эса адабиётдан имтиҳон топширишди.

Ҳамза районидаги 67, 226 ва 198-мактаб ўқувчилари ҳам дастлабки синовлардан муваффақиятли ўтиб, ўзларининг билимдонликлари ва топқирликларини намоён этишди.

Қидир ТЎЛА ўғли.

** Минг бир касб*

УСТАМИСАН УСТА

ЧИВИННИ тақалаган машҳур чапақай уста ҳақидаги эртакни эшитганмисиз? Ҳар қандай ёлғоннинг остида ҳам жиндай ҳақиқат ётади. Шаҳримиздаги «Тараққиёт» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида жонини жабборга бериб меҳнат қилаётган Валентин Дмитриевич Наумов ана шунақанги ажойиб ҳунармандлардан. Ҳазилми, Валентин ака 40 йилдан бери ишчи касбини улуғлаб келаётганлардан. Барча кекса авлод вакиллари каби Валентин Наумовнинг ҳаёт йўли ҳам ҳунар билим юрти, Улуғ Ватан уруши орқали ўтди. Урушдан кейин Беньков номидаги рассомлик билим юртини тугатди. Бир неча корхоналарда, мактабда меҳнат қилди. 1976 йилдан бери эса «Тараққиёт» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида намуналар бўйича етакчи муҳандис бўлиб ишлаб келяпти.

Унинг моҳир қўллари томонидан яратилган кашфиётлар Москвада, Стокгольмда бир неча, бор намойиш этилди. Ҳатто чет эллик мутахассислар ҳам Валентин Дмитриевич яратган колбали термос ва элекр тўқув мосламасига юқори баҳо беришди.

В. Д. Наумов ҳозир нафақада бўлишига қарамай, ҳамон ўз касб сирларини ёшларга ўргатмоқда. Шогирдларидан Ҳожиакбар Мўминхўжаев ва Мирвосиқ Мирбобоевлар билан биргаликда Валентин ака нарх-наво ёрлиқлари тайёрловчи босма дастгоҳни яратдилар. Бундан ташқари бу уччовлон уста олхўри данагини чақувчи ярим автоматни яратиш бобидаги ишларини ниҳоясига етказмоқдалар.

Хуллас, Валентин Дмитриевич тиним билмайдиган, доимо изланадиган мутахассис, ажойиб инсон, меҳрибон устоз.

Засим СОКОЛОВ.

СУРАТДА: Валентин Дмитриевич Наумов шогирдлари — муҳандис-технолог Мирвосиқ Мирбобоев, ҳамда синовхона мудири Ҳожиакбар Мўминхўжаевлар билан.

Муаллиф сурати.

Адабиёт ва санъат

Санкт-Петербург дорилфунунининг профессори, атоқли туркшунос Сергей Николаевич Ивановнинг ҳаётида таржимонлик алоҳида ўрин тутади. Олимнинг бошқа таржимонлардан фарқи шундаки, у туркий тиллар қонун-қоидаларини мукаммал билгани учун асарни рус тилига бевосита асл нусхада таржима қилади. Сергей Николаевич туркий тилни чуқур билиши ўн биринчи аср ёдгорлиги Юсуф Хос Ҳожибнинг «Қутадғу билиг» асарини муваффақиятли таржима қилишда қўл келди. Асарнинг қанчалик яхши таржима қилинганлигини унинг кейинги ўн йил ичида икки марта қайта нашр қилинганлигидан ҳам кўриш мумкин. У татар, бошқирд, озар, туркман шоирлари асарларининг моҳир таржимони ҳисобланади. Сергей Николаевич ижодида ўзбек шоирлари алоҳида ўрин тутади.

Олим қарийб ўттиз йилдан бери Алишер Навоий асарларини рус тилига ихлос билан таржима қилиб келмоқда. «Хазойинул-маоний»даги юзлаб ғазалларидан ташқари чуқур фалсафий руҳдаги «Лисонут-тайр» асарини ҳам моҳирлик билан рус тилига ўгирди. Таржиманинг муваффақиятли чиқишида олимга сўфизм таълимотини яхши билиши катта ёрдам берди. Сергей Николаевич ўзбек адабиётида мураккаб жанр ҳисобланган туюқнинг шакл-шамоилини рус китобхонларига етказа олган ягона таржимондир.

Олим нафақат Алишер Навоий ижодининг улкан тарғиботчиси, балки юбилейларининг фаол ва мунтазам иштирокчиси ҳамдир.

Сергей Николаевич шоир юбилейи тантаналарида халқимизга ҳурмат юзасидан ўзбек тилида маъруза қилади. Унинг 1968 йили Алишер Навоий номли Катта театр биноси минбаридан туриб ўзбекча нутқ сўзлаганини кўпчилик мароқ билан эслайдилар. 1991 йилги шоирнинг 550 йиллик юбилей тантаналарида ҳам олим ўзбек тилида нутқ сўзлади. Бизнингча ушбу нутқларни ўқиш муштарийларимиз учун ҳам қизиқарли деб ўйлайман.

Энг афзали—тотувлик

НАВОИЙНИНГ ПЕТЕРБУРГЛИК МУТАРЖИМИ

Ҳурматли ва қадрдон ўртоқлар!

Биз, Ленинграддан келган шарқшунослар, тилшунослар, адабиётшунослар, улуғ Навоийнинг асарларини ўзбекчадан русчага таржима қиладиган таржимонлар, Сизга чин қалбдан самимий салом берамиз.

Сизнинг улуғ ватандошингиз, бутун дунё адабиётининг классиги Алишер Навоийнинг беш юз йигирма беш йиллик юбилейи муносабати билан Сизни табриклаймиз ва катта муваффақиятлар тилаймиз.

Биз Ўзбекистоннинг пойтахти бўлган шонли ва қадимги Тошкент шаҳрига Навоий тантанасига иштирок қилиш учун келдик. Бизларни таклиф қилганларингиздан миннатдормиз.

Сиз билан бирликда биз улуғ шоирингиз Алишер Навоийнинг бутун дунёдан ўтадиган шуҳрати билан фахрланамиз.

Менинг қисматимга Навоий асарларининг тилини ўрганиб билиш ва унинг гўзал шеърларини рус тилига таржима қилиш буюк шарафи тушди. Бу иш менга буюк ижодий ҳаяжон ва қувонч беради.

Мен ленинградлик дўстларим билан биргаликда Сизни ўзбек халқининг улуғ байрами билан яна бир марта табриклайман.

Улуғ Навоийнинг сўнмас абадий шон-шарафлари асрларда яшасин!

* * *

Муҳтарам ва қадрдон дўстлар!

Бундан атиги бир неча ўн йил муқаддам «Алишер Навоий форсий анъаналарнинг туркий тилда тарғиботчиси эди» деган мулоҳаза ҳукмрон эди деб айтсак, ҳозир ҳеч ким ишонмайди. Чунки бугун бутун дунё Навоийни «Бутун жаҳон адабиётининг классиги» деб билади. Сиз луғат ва қомусларда «Бутун жаҳон адабиёти классиги» деган унвонни ва унинг шарҳини топа олмайсиз. Лекин бундай унвон бор ва бундай шарафли унвонга Навоий сингари асарлари дастлаб миллий маданият бойлиги бўлиб, шунингдек байналмилал адабиёт хазинаси дурдоналари саналган, халқлар ўртасидаги маданий алоқаларни юксалтиришга хизмат қилувчи санъаткорлар лойиқдир.

Алишер Навоий бутун жаҳонга довруғ солгани бежиз эмас ва бунинг боиси унинг амалиёт ва ижодиётининг беқиёслиги, бемислу мисоллигидадир. Буюк шоир умрининг охирги йилларида ёзган «Муҳокаматул-луғатайн» асарининг хотимасида шундай ёзади: «...ва хаёлимга мундоқ келуркимки турк улуси фасиҳларига улуғ ҳақ собит қилдимки, ўз алфоз ва иборатлари ҳақиқати, ўз тил ва луғатлари кайфиятидин воқиф бўлдилар ва форсигўйларнинг иборат ва алфоз бобида таъи қилур сарзанишидин қутулдилар».

Мен бу қисқа сўзимда буюк сўз санъаткорининг асарлари аҳамияти ва бадииятини санаб ўта олмайман. Лекин менинг туркийшунос ва таржимон сифатида катта таржибамга ишонинг: Навоий жаҳон адабиётида беқиёс сиймодир.

Бугун биз Ватанимизда улкан тантана ва байрам иштирокчиларимиз. Бу тантаналарга Петербург дорилфунуни вакили сифатида иштирок этаётганлигимдан беҳад мамнунман. Шуни эслатиб ўтиш керакки, бундан қарийб бир юз эллик йил аввал — бир минг саккиз юз эллик саккизинчи йилда буюк Навоий ижодига бағишланган биринчи тўлиқ асар (монография) оврупо тилларида илк бор шу дорилфунунда эълон қилинган эди. Қизиғи шундаки, Навоий асарларининг эски ўзбек тилидан рус тилига бевосита таржимаси ҳам шу дорилфунунда, камина хизмат қилаётган шўъбада бундан эллик йил муқаддам бошланган эди. Мен бу ишга бевосита шериклигим билан фахрланаман.

Сўзим якунида шуни таъкидламоқчиманки, ўзбек халқи Навоий асарларига янги умр, янги шон, янги шуҳрат бағишлади. Буюк шоир ҳам қарзда қолмади. У ўзбекнинг ҳуснига ҳусн, донгига донг, савлатига савлат қўшди. Бугунги байрам — бунинг равшан исботи. Эътиборингиз учун раҳмат.

Кўриниб турибдики, Сергей Ивановнинг Ўзбекистонга, халқимизга ҳурмати баланд. Биз ҳам 70 ёшга кирган ҳурматли мутаржимга раҳмат айтиб, ижодига парвоз тилаймиз.

Эргаш УМАРОВ,
профессор.

Яхшилар ёди

Фитрат таваллудига бағишлаб

1984 ЙИЛДА Голландияда ватандошимиз Абдурауф Фитрат таваллудининг 100 йиллиги нишонланганлигини кўпчилик билмаса керак. Тўғрисини айтсам бу алломанинг фаолияти қамровидан ҳаммамиз ҳалиям яхши хабардор эмасмиз. Миллий ўзлигимиз ва маданиятимизни жаҳонга танитган Абдурауф Абдураҳим ўғли Фитрат (Фитрат сўзининг маъноси туғма табиатли, истеъдодли, келажаги порлоқ, эътиқоди баланд дегани) давлат ва жамоат арбоби, муаллим, шоир, драматург, публицист, мусиқашунос, муаррир (тарихчи), муарриф, носир, жуғрофия билимдони, риёзиётчи, файласуф, таржимон, тупроқшунос, илми нужум ва манозиру мараё (оптика) муқобала ва шарри асқол (механика), табобат, тафсир илмининг зариф олими каби серқирра ижодкор бўлиб, у 260 босма табоқдан иборат асарлар муаллифидир.

Ҳақиқатан ҳам Абдурауф Фитрат илмни ҳақиқат, ҳақиқатни илм деб гавҳари имонини фанга, демакки халқининг истиқболига бағишлаган фозил шахсдир, деган машҳур ориф Абубакр Абҳарий.

Шуни ҳам алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, А. Фитрат Санкт-Петербург давлат дорилфунунининг Шарқ факультетида тарих, фалсафа, риёзиёт, тил-адабиётдан сермазмун ваъз (лекция) ва маърузa (доклад)лар ўқиган. Ва шу дорилфунун илмий кенгаши томонидан «Биринчи ўзбек халқ профессори» (1924) илмий унвонига сазовор бўлган буюк қомусий илмлар соҳибидир.

Абдурауф Абдураҳим ўғли Фитрат миллий феномени, адабий илмий-назарий мероси, ижтимоий-сиёсий фаолиятига бағишланган жумҳурият биринчи илмий-амалий анжумани Бухоро озиқ-овқат ва енгил саноат технологияси олий билимгоҳидаги тиллар кафедрасининг ташаббускорлигида ўтказилиб муборак таваллудининг 1994 йилда ўтказилиши мўлжалланган 110 йиллигини нишонлаш ишларини тайёрлашга бағишланди.

Анжуманга «Аму-дарё» фирмаси, Бухоро «Нур» саноат тижорат фирмаси, Бухоро «Орзу» кичик корхоналар ассоциацияси, Ўзбекистон Маданият жамғармаси Бухоро вилоят бўлими ҳомийлик қилишди. Анжуманни олий билимгоҳ ректори, кимё фанлари доктори, профессор Муҳиддин Тошев «Темур руҳини ёритган падар» мавзуидаги кириш сўзи билан очди. Ялпи мажлисда Севара Кароматиллахўжаева, (А. Фитратнинг қизи) «Отам ҳақида хотираларим», Ўзбекистон Фанлар академияси Адабиёт илмгоҳи катта илмий ходими, филология фанлари доктори Эрик Каримов «Фитрат ва жадидчилик», филология фанлари номзоди Шерали Турдиев «Фитратнинг маърифий-тарбиявий фаолияти», Тошкент муаллимлар олий билимгоҳининг профессори Жамол Жалолов «Десоветизация меъёри хусусида», фалсафа фанлари доктори Бахтиёр Каримов ва физик Шоаҳмад Муталов (А. Фитратнинг набираси) «Фитрат — Турон халқлари бирлиги», филология фанлари номзоди Илҳом Ғаниев «Руҳимда авлодлар оҳи...» мавзуларида маърузалар қилдилар.

Шундан сўнг давра суҳбатида «Фитрат ва ўзбек адабий тили», «Фитрат ва адабиёт», «Фитрат—энциклопедист олим», «Фитратнинг фалсафий мероси», «Фитрат ва драматургия», «Бухоро заминининг асл фарзанди», «Фитрат ва аниқ фанлар» каби йиирмага яқин маърузалар тингланди ва муҳокама этилди.

Алишер Навоий мукофоти совриндори аллома Абдурауф Фитрат таваллудининг 110 йиллиги олдидан ўтказилган илмий-амалий анжуман иштирокчилари анжуман якунида 9 қисмдан иборат тавсиянома қабул қилдилар.

Улуғ ўзбек мутафаккири Абдурауф Абдураҳим ўғли Фитратнинг ҳаёти ва ижодига бағишланган биринчи илмий анжуман иштирокчиларда чуқур таассурот қолдирди.

Сунnатилла РИЗАЕВ.

Рақсларидан кўзлар қувнайди.
У билан бирга еллар ўйнайди.

Рустам Шарипов сурат-лавҳаси.

Буюк сиймолар

ҲОФИЗ ХОРАЗМИЙ

ҲОФИЗ Хоразмий ҳақида сўз борар экан, албатта, улуғ замондошимиз Ҳамид Сулаймонни эсламасдан иложимиз йўқ. Чунки Ҳофиз Хоразмийнинг қўлёзмаларини Ҳиндистондан топиб, она Туркистонга келтирган, халқига туҳфа этган киши шул зоти мукаррам бўлади.

Ҳофиз деганда тасаввуримизда машҳур форс шоири, дилбар, ширинзабон Хожа Шамсиддин Муҳаммад Ҳофиз Шерозий келиши табиий. Чунки унинг ўтли ғазалларидан кўп йиллардан бери баҳраманд бўлиб келамиз. Кейинги пайтларда маълум бўлишича, Ҳофиз номи билан 156 улуғ зот ижод қилганлиги маълум бўлди. Ҳамид Сулаймон раҳматлининг ёзишича, Ҳофиз Хоразмийнинг девони Ҳиндистондаги Ҳайдаробод шаҳрида жойлашган кутубхонадан тасодифан топилган. Девон нисбатан катта, у 37264 мисрадан иборат.

Нега энди Ҳиндистондан? Маълумки, Ҳиндистон билан Мовароуннаҳр ўртасида маданий алоқалар жуда мустаҳкам бўлган. Бу ҳол Бобурийлар даврида айниқса кучайган. Демак, жуда ҳам кўплаб қўлёзмалар ўз муаллифлари билан бирга ҳинд элига бориб қолиши табиий ҳолдир.

1975 йилнинг 26 мартидан 26 майигача Ҳамид Сулаймон бошчилигидаги илмий экспедиция Ҳиндистонда бўлиб дорилфунунларда, архивларда ва музейларда қизғин иш олиб борди. Мақсад: туркий қўлёзмаларни ахтариб топиш. Ҳайдарободнинг машҳур Салоржанг музейининг махсус шарқ қўлёзмалари хазинасида 8122 та қўлёзма борлиги аниқланди. Булардан 22 таси туркий тилда битилган экан. 6 асар бадиий, яъни шеър, ғазаллардан иборат экан. Туркийча ўқийдиганлар йўқ бўлгани сабабли улар ҳатто асар номлари йиғмасидан ҳам ўрин олмаган экан. Ҳофиз Хоразмийнинг девони ана шу қўлёзмаларнинг ичидан топилди. Уни ҳар ўқиганимда қанчалар юрагимга олов тушиши ёлғиз Аллоҳга аён. Устоз Ҳамид Сулаймон ўшанда қанчалар ҳаяжонга тушганини қайси қалам тасвирлаб берар экан?

Ҳофиз Хоразмий ким ўзи? Яхшиси унинг ғазалларига мурожаат қилайлик:

«Иноят бирла сўз бобинда

ёри кўргузур бўлса, оширғай Ҳофиз Хоразмийнинг

шеърин фарқи шуародин».

Агар туғилган жойини ўз исмига улаш, тахаллус маъноси ва ўрнида қўллаш одатига қарасак Ҳофиз асли хоразмлик. Лекин нега Ҳофиз? Бунга ҳам шоирнинг ўзи жавоб беради: «Хос ўз қулинға лутф этиб раҳм қилса ёр, мухлис қадимий қул анга Абдурраҳим эрур». Демак, шоирнинг асл исми Абдурраҳим, тахаллуси эса Ҳофиздир. Буюк Ҳофиз Шерозийнинг истеъдодига сажда қилиб ва туркийда ўшал ҳазратдек бўлишни орзулаб шундоқ тахаллус танлаган бўлса ажаб эмас. Унинг девонини варақлаган ҳар бир киши бу орзунинг ушалганига гувоҳ бўлади.

Иккала Ҳофиз умрининг кўп қисмини Шерозда ўтказган. Ғазалларида жўш урган муштарак туйғулар бунинг исботидир. Тарихнинг гувоҳлик беришича Ҳофиз Хоразмий 1390—1400 йилларда ўз ватанини тарк этган. Ўша йиллар Мовароуннаҳрда кўпгина нотинчликлар юз бергани алломалар қолдирган ёдгорликлардан маълум. Шоир ўз умрини Шерозда ўтказишига яна бир сабаб Амир Темур соҳибқироннинг набираси Шоҳрух Мирзонинг ўғли Иброҳим Султон Шероз ҳокими бўлиб 21 йил тахтда ўтирганида ҳам деб билмоқ керак. Шоир ўз ғазалларида у Султонни алқаб миннатдор бўлиб тилга олади. Чамаси шоир шоҳнинг чексиз марҳаматларига сазовор бўлган.

Абдурраҳим Ҳофиз Шерозийнинг икки жилдли девони 1981 йилда чоп этилди. Унинг қанчалар ўтли, дилбар шоир эканлигини билмоқ учун унинг ғазалларидан мириқиб баҳраманд бўлмоқ керак.

Тарихимиз кўҳна ва қадим. Ҳали кўплаб мамлакатларнинг кутубхоналарида қанчалаб табаррук қўлёзмалар чанг босиб ётибди экан? Улар қачон авлодларимизнинг назари тушиб, қўли тегар экан, деб ўшал бахтли онларни интизорлик билан кутиб турмаяптимикан? Қанчалаб Ҳофиз Хоразмий монанд тенгсиз ижодкорларимиз ҳижратда, фироқда куйиб ўртаниб ётибди экан?

Ҳофиз Хоразмийнинг бахти яна шундаки Жомий, Лутфий, Навоий сингари маликул каломлар унинг ғазалларини ўқиб, муборак сатрларини тавоф қилган бўлишлари тайиндир. Зеро шеърияти адабиётимизда ўзининг муносиб ўрнини аллақачон эгаллаб олган Ҳофиз Хоразмий шундай, ҳатто бундан ортиқ иззат-икромга лойиқ пири назмларимиздандир. Унинг қуйида эълон қилинаётган ғазаллари ушбу фикримизга яна бир далилдир.

Қайнар БУЛОҚ.

ҒАЗАЛЛАР

Гулистон юзлу, эй соқий, санинг ишқинг манга жондур,
Ичалим боданиким, давр-и Иброҳим-и Султондур.

Мураввақ бода-йи софий тўлун ойға қилур таъна,
Ким ул Жам жомида рахшанда чун хуршид-и тобондур.

Қўлинда, бодани кўргали рахшон лаъл-и аҳмартак,
Жигархун доғ бирла тоғда лаъл-и Бадахшондур.
Санохон бўлса булбултак қаму жонлар ажаб эрмас,
Гул-и айшу тараб чунким анинг аҳдинда хандондур.
Суроҳийнинг канорида мусаффо бодани кўруб,
Хижолатнинг ниқоби ичра пинҳон об-и ҳайвондур.
Тилар доим кўнгулу жон ўшандин файз-и раҳматни,
Чун онинг пок зотини кўрарман файз-и раҳмондур.
Саноу ҳамд этадур яратқан биру боринға,
Ўшул султон замонинда бу Ҳофизким ғазалхондур.

Ёнар жоним фироқ ўти била ҳар дамда жононсиз,
Анингтакким қафас ичра ёнар булбул гулистонсиз.

Кўзумнинг ёшидин ул ёш доим тозаву хушдур,
Чу бўлмас тозаву хуш гулистон гуллари боронсиз.
Эшигинда юзин кўруб фиғон чаксам ғариб эрмас,
Гулистонда чу гул кўрганда бўлмас булбул афғонсиз.
Нечаким гулистон каздим юзининг ҳасрати бирла,
Кўрунмади манга бир тоза гул чок-и гирибонсиз.
Тамом ўхшағай эрди моҳ-и тобон юзина анинг,
Бўла билса эди доим анингтак ҳусни нуқсонсиз.

Анинг савдо-йи ишқи бирла доим мубталодур жон,
Кимаким тушди мундоғ дард, тушди ҳеч дармонсиз.

Висол-и ийдин издаю қилайим жонни ман қурбон,
Дуо чун мустажоб ўлмас муҳиблар кешида қонсиз.

Қаро зулфи ниқобини юзидин олмаса дилбар,
Тушуб куфуру залолатға қолурман шаксиз, имонсиз.

Хаёли тушмаса кўнглум эви вайрон бўлур, Ҳофиз,
Бале, вайрон бўлур мулку вилоят шоҳу султонсиз.

Мусаввир мўйқалами сеҳри

ДАРД ТАСВИРИ

КЕНГ ва муҳташам кўргазмалар зали. Атрофга кўз ташлайман. Қувончли, ёрқин, сербўёқ, турли-туман тасвирий санъат асарлари чиройли қилиб, дид билан бўз тортилган тахта деворларга осиб қўйилган. Улар орасида натюрмортлар, манзаралар кўп, эркин иншо этилган композициялар эса камроқ эканлиги кўриниб турибди. Асарларнинг аксарияти киши дилига қувонч, шукуҳ бағишлайди. Тавба, дейман ўзимга ўзим, нега энди кўргазмада одам кам? Ҳув анави бир-бирининг пинжига кириб кетгудек бўлиб, «ачомлашган» ҳолатда, номигагина асарларга кўз қирини ташлаётган йигит ва қиздан бўлак кимса йўқ. Улар ҳам хиёбонда холироқ ўриндиқ тополмай бу ерга киришган шекилли. Назаримда, кўргазма зали кўпинча бўш бўлишлигини улар илгаритдан билишадигандек, шунинг учун атайлаб киришгандай туюлди. Буни улар менга чўчинқираб, ғалати қараб қўйишганидан илғадим. Худди тасвирий санъат кўргазмасида ҳам одамлар бўларкан-а, дейишаётгандек, ўзимни ноқулай сезиб, нарироқ кетдим...

Мана қаршимда гўзал тоғ манзараси, гулдондаги чиройли, ранг-баранг гулдасталар тасвири, хонтахта устидаги нозу неъматлар, ўзига қараб ўхшатиб чизилган турли қиёфадаги кишиларнинг портретлари... Ҳаммасини бефарқ кузатаман, чунки янгилик йўқ, дард йўқ! Кўргазма хонасининг охирига бормасдан орқага қайтмоқчи бўлиб турганимда, бир қоронғи бурчакда, «етим кўзидек» бўлиб осилиб турган иккита асар назаримни жалб этиб қолди. Уларнинг мазмуни ва тасвирини узоқдан аниқ кўрмасамда, нимаси биландир ўзгача эди. Рангтасвирларга яқинроқ келиб, диққат билан томоша қила бошладим.

...Қоронғи ғор ичи. Ғадир-будир шифтда кўплаб кўршапалаклар осилиб турушибди. Бир хиллари икки оёғи билан, бир хиллари бир оёқлаб, боши, совуқ кўринишли панжалари пастда ўликдай «қилт» этмай муаллақ туришибди. Ранг-рўйлари захил, кўкимтир, гўё пўпанак босган. Юқоридаги яккаю ягона туйнукдан тушаётган нур кўзни олгудек ёркин қилиб берилган. Унинг ўткир тиғидан қочиб шифтга томон баландлаб учиб бораётган биттагина кўршапалак ҳам ҳозир тепага оёғи билан осилиб, муаллақ қотадигандек, мудроққа бериладигандек тасаввур уйғотади. Туйнукдан эса кўм-кўк тубсиз осмон; оппоқ, пага-пага булутлар, чарх уриб учаётган қалдирғочлар кўриниб турибди. Ичкарида эса зах, бўғиқ, бадбин муҳит ва шу маконнинг кунда-шундалари, кўршапалаклар...

Уларга ташқаридаги одатий кеча-кундуз алмашинишининг фарқи, тароватн барибирдай бўлиб туюлди менга. Асарни томоша қилар эканман, миямда қуйидаги фикр-ўйлар ғужғон ўйнарди: кўршапалакларни ёруғликка чиқаришга ҳар қанча уринма — беҳуда. Қалдирғочларни эса мажбурлаб, ғор ичига олиб кириб бўлмайди. Кўршапалаклардан кўршапалаклар туғилади, ҳар қандай ҳолатда ҳам улар зимистонга интилишади. Бу абадият қонуни... Эсиз, эсиз! Қани энди бунинг аксини амалга оширишнинг имкони бўлса. Ҳа, ҳа! Кўршапалак нусхаларни ҳам ёруғликка, тоза ҳаво, тоза сувга, мусаффо муҳитга олиб чиқишнинг, нурга тутиб чўмилтириб, жаннати қилиб покизалашнинг иложи бўлса — қани энди...

Мусаввирнинг иккинчи асари эса биринчисига қараганда туссизроқ, унча қизиқарли эмасдек бўлиб туюлди. Мато сатҳининг ўртасида катта буқа ясланиб ётгани тасвирланибди, атрофида ва устида қушлар қўниб турибди. Бунга ўхшаш манзарани илгари ҳам бир ёш рассомнинг асарида кўргандекман. Унда тасвир кўмир қаламда чизилган бўлиб, икки-учта сигир-бузоқлар ўтлаб юргани, уларнинг айримлари устига ва ерга бир қанча қушлар қўниб тургани, осмонда ҳам учаётгани акс эттирилган эди. Атроф-муҳит гўзал манзарали эди.

Диққат билан қаршимда турган асарни кузатар эканман, дастлабки таассуротим алдамчи эканини сездим. Бунисини илгариги кўрганимдан тубдан фарқ қилишини тасвирини чуқур кузатиш, фикрлаш асносида аста-секин англай бошладим. Мато сатҳида маҳорат билан акс эттирилган қуйидаги воқеалар бирма-кетин кўз олдимда намоён бўла бошлади...

...Қизғиш-жигарранг ер сатҳи узоқ-узоқларга чўзилган. Ўт-ўланлар куйганга ўхшаш сарғимтир — мош ранг туседа. Ясланиб худди тоғдан юмалаган катта қоя тошдай бўлиб важоҳатли новвос узала тушиб ётибди. Олдида охуру, унда емиши. Аммо жонивор унга қарамаяпти. Мудроқ, ҳазин боқаётган нигоҳи узоқ-узоқларга, гўё чексизликка йўналгандек туюлаяпти. Хўп! Нима бўпти. Нимаси қизиқ экан? «Бир мол ётипти, боринг ана, боғлаб қўйилган экан, шуми?» дерсиз. Қани энди шунинг ўзи бўлса. Тасвирдаги бошқа майда кўзга ташланмасдек бўлиб туюлган унсурлар композиция ечимини имо-ишоралар орқали айтаётганини тушунмайсиз гўё, ё муғомбирона билмасликка оласиз! Тўғрисини, кўрганингизда мулоҳаза туғдирган жиҳатларини сўзласангиз худди биров сизни нотўғри тушуниб, айбдор қилиб қўядигандек.

Диққат билан назар солишда давом этаман: охур ичига бемалол тушиб олиб, дон-дунни чўқиб овқатланаётган қорамтир-жигарранг, патлари хурпайган семиз қуш — зағ ҳалол осқини еяётгандек хотиржам. Қаршисидаги катта жониворга парво ҳам қилмаяпти. Буқанинг елкасига чиқиб олган иккинчи қуш унинг қулоқлари ва битаси сингари, иккинчиси бутун — аммо дарз кетган шохлари ўртасини тера бериб чўқилаяпти. Негадир уникисини синдиришни мўлжаллаётгандек олазарак. Учинчи қуш эса жониворнинг қаршисида, худди бурнининг учи тириб, оёғини қаршига томон ташлаб, тумшуғини чўзиб турибди. Чунки уни жуда ювош эканига, ҳужум қилмаслигига ишонади. Шундай бўлмаганида боғланган ўзини калака қилдириб ётармиди. Йўқ! Уни тизгинлаб турган ялқовлик ё қўрқоқлик эмас. Акс ҳолда чизмачининг бир силтаб узиб қушларини ҳар томон тўзитиб юбориши мумкин эди. Ким билсин, яна узоққа кетолмай ўрганган қозиғи атрофида айланишга мажбур бўлишидан чўчияптимикан? Ёки, балки илгари шундай қилмоқчи бўлганда синдирилган шохини эслаяптимикан...

Асарнинг тагига қарадим, унинг муаллифи Комил Шерматов экан.

Баҳром ТОЖИЕВ.

СУРАТДА: Комил Шерматовнинг «Автопортрет» асари.

Сўраган эдингиз...

МУАЛЛИМЛИККА ИХТИСОСЛАШГАН МАКТАБ

Қизим бу йил 9-синфни битирди. У бошланғич синф муаллими бўлишга аҳд қилган. Тошкент шаҳрида шу йўналишга ихтисослаштирилган мактаблар борми?

Омина ЙЎЛДОШЕВА,

Тошкент районидаги Келес шаҳрида яшовчи уй бекаси.

Муштарийимизнинг илтимосини инобатга олиб, биз пойтахтимиздаги бир қанча билим даргоҳларига мурожаат қилдик. Шайхонтоҳур районидаги 254-лицей-мактабнинг илмий мудири Муҳаббат Турсунова қуйидагиларни гапириб берди:

— Илмгоҳимизда бошланғич синф муаллимлари бўлишни истаган қизлар учун махсус лицей-синфлар очганмиз. 25 июндан 1 июлгача синов имтиҳонлари қабул қилинади. Бунда бўлажак тарбиячиларнинг она тили ва адабиётдан билими, мусиқага қизиқиши, нутқ маданияти ва меҳнат қобилиятлари текшириб кўрилади. Лицей-синфнинг афзаллиги шундаки, уни битириб чиққан ёшлар Тошкент Давлат муаллимлар олийгоҳининг бошланғич таълим куллиётига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Қачон «сенсираш» мумкин?

Ҳаётий кузатишларимиздан маълумки, иш жойларида кўпчилик ўзларидан кичик ёшдагиларни ҳам «сизлашади». Тўғри, бу одоблилик белгиси. Аммо «сенсираш» яқин дўстликдан нишона. Муомалада шулардан қай бири афзал эканлигини билмоқчи эдик.

Адиба МИРЗАЕВА,
Бувинниса РАҲМАТОВА,
Ойниса СУЮНОВА,
мактаб ўқувчилари.

Аввало шуни айтиш керакки, бизда муомаланинг икки тури бор: «сизлаш» ва «сенсираш». Масалан, Англияда битта, Руминияда эса учта. Швеция ва Польшада бегоналарни, хусусан катта ёшдаги кишилар ва бошлиқларни «сизлаш» одоб доирасидан четга чиқиш ҳисобланади. Бунинг ўрнига учинчи шахс ишлатилади. Айтайлик, «Доктор менга ёрдам бермоқчими?», «Хонимни кузатиб қўйиш мумкинмикан?». Одоб қоидалари бўйича «сенсираш»га ўтишни катта кичикка ва бошлиқ ўз ходимига таклиф этиши мумкин. Лекин бу масалага жуда эҳтиётлик билан ёндошиш керак, чунки рад жавоби кишини ҳижолатда қолдиради. Баъзи бировлар «сенсираш»га ўтиш учун жуда қалин самимий дўст бўлиши керак, деган шартни қўядилар.

Қулупнайли ичимлик

Қулупнайдан мураббо қилинишини биламиз. Ундан ажойиб ичимликлар ҳам тайёрласа бўларкан. Илтимос, шулардан бири ҳақида маълумот берсангиз.

Саломат ОЧИЛОВА,
ишчи.

Қулупнайдан крюшон деб аталувчи салқин ичимлик тайёрласа бўлади. Бунинг учун идишга тозаланган 1 килограмм қулупнайни бутунлигича солиб, 50 грамм шакар қўшилади-да, устига 3 стакан қулупнай морси қуйиб, 3 соат қолдирилади. Сўнгра яна 3 литр қулупнай морси ва 1 шиша малинали газ сув қуйилади. Уларни яхшилаб аралаштириб, дастурхонга тортилади. Ҳар бир стаканга 3—4 донадан янги қулупнай солиб берилади.

Шавкат САЪДИЕВ
тайёрлади.

НОМИГА МОС ТАНЛОВ

ЯҚИНДА Тошкент Давлат дорилфунуни маданият саройида Тошкент Давлат техника дорилфунуни талабалари иштирокида «Лобар қизлар» кўрик-танлови бўлиб ўтди. Танлов дарҳақиқат номига мос тарзда чиройли ўтди. Зеро, қатнашчиларнинг барчаси ҳусида ҳам, билимда ҳам танҳо лобар қизлар эди. Уларга қўйилган олтита шартнинг ҳаммаси ўта топқирлик ва ҳозиржавоблик билан бажарилди. Шу сабабдан қизларнинг ҳаммаси Наргиза Умарова, Дилдора Турғунова, Нодира Маҳкамова, Дилбар Ўрмонова, Фотима Сафаровалар бир овоздан танлов ғолиблари деб топилдилар.

— Ушбу тадбиримиз катта аҳамиятга эга бўлди. Чунки январь ойида бўлиб ўтган фожиали воқеалардан сўнг Талабалар шаҳарчасида биринчи марта бундай байрам ўтказиляпти. Бинобарин талабаларимизнинг бўш вақтларини қизиқарли ўтказишни пухта ўйлаб кўришимиз керак, — дейди дорилфунун проректори, ҳакамлар ҳайъатининг раиси Ёдгор ака Шодмонов.

Дарҳақиқат, дорилфунунда ёшларнинг бўш вақтларини қизиқарли ўтказиш, қобилиятли талабаларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш мақсадида кўпгина ишлар қилинаяпти. Масалан, Зокир Худойбердиев раҳбарлик қилаётган «Истиқбол» ёшлар маркази доим ёшлар билан гавжум. Бу ерда ҳар хил кўрик-танловлар ўтказилиб турилади. Унинг ғолиблари эса шаҳар, республика миқёсида ўтказилаётган тадбирларга йўлланма оладилар. Мана шундай қобилиятли ёшлардан ҳисобланган дорилфунун талабалари Шавкат Раҳмонов, Равшан Аҳмедов ва «Чарос» гуруҳи «Лобар қизлар» кўрик танлови томошабинларини уларнинг дилрабо қўшиқлари билан хушнуд этдилар. Сўз устаси Турғунбой Содиқов эса ўзининг қизиқарли ҳикоялари билан йиғилганлар юзларига табассум ҳадя этди.

Шаҳло ХАЛИЛОВА.

СУРАТДА: «Лобар қизлар» кўрик танлови қатнашчилари.

Муаллиф суратлари.

---

* *Ҳаракат хавфсизлиги учун*

ФАЛОКАТ ВА КЎНГИЛСИЗЛИККА ҒОВ

ЯҚИНДА Тошкент шаҳар Давлат автомобиль назорати бошқармаси ташаббуси билан шаҳар миқёсида бўлиб ўтган «Мото—92» кўрик-танловида мотоцикл бошқаришда маҳорат кўрсатган 33 нафар ўсмирга ҳайдовчилик гувоҳномаси тантанали вазиятда топширилди. Худди шундай кўрик-танловларни тез-тез ўтказиб туриш ҳақида келишиб олинди. Авваллари мотоцикл бошқаруви қонун-қоидаларига деярли аҳамият берилмасди, эндиликда ушбу транспорт воситасига бунчалик эътибор ажратилишининг боиси нимада, деган ҳақли саволнинг туғилиши табиий.

Авваламбор, рақамларга тўхталиб ўтайлик. 1991 йил мобайнида республика йўлларида юз берган 18 мингдан ортиқ йўл-транспорт ҳодисалари натижасида 3 мингдан зиёд киши ҳаётдан кўз юмди. 19 мингдан ортиқ киши тан жароҳати олди. Жорий йилнинг ўтган муддати мобайнида икки ярим мингдан зиёд содир бўлган йўллардаги эҳтиётсизлик натижасида эса 500 га яқин одам ҳаётдан кўз юмди, 3 мингга яқин киши жароҳатланди.

Бизни ташвишга солаётгани ҳар тўрт эҳтиётсизликнинг бири мотоциклчилар томонидан содир этилаётганлиги, ҳалок бўлган ҳар беш кишидан бири эса унинг ҳайдовчилари эканлигидир. Хуллас, ўтган даврдаги аҳвол яхши эмас. 500 га яқин мотоцикл ҳайдовчилари йўл-транспорт ҳодисаси натижасида ҳалок бўлишди. Фақат Ўзбекистон пойтахтининг ўзидагина шу муддат ичида 300 га яқин мотоцикл ҳайдовчилари азият чекдилар.

Юқоридагилардан шундай хулоса чиқадики, мотоцикл ҳайдовчилари йўл ҳаракатидаги хавф-хатар ўсишининг асосий сабабчилари бўлиб қолмоқдалар. Шу боис ҳам, улардан йўл ҳаракати қоидаларига қатъий риоя этишларини талаб қилиш бизнинг биринчи галдаги вазифамиз бўлмоғи керак.

Асосан ҳайдовчилик гувоҳномаси бўлмаган, ўз машиналарини бошқариш илмидан бутунлай бехабар мото ҳайдовчилар кишилар ҳаётини хавф остида қолдирмоқдалар. Айниқса ёш болалар ва қариялар улардан кўпроқ жабр кўрмоқдалар.

Шундай ҳоллар ҳам бўладики, тартиб-қоидани бузган, жиноят содир этган ҳайдовчилар яширинишга уринадилар. Бу милиция ходимлари учун анчагина оғир юк бўлиб тушади.

Маълумки, Ўзбекистон Республикасининг «Йўл ҳаракати қоидаларини бузганлик учун жавобгарликни янада кучайтириш тўғрисида»ги Қонуни шу йилнинг 1 июнидан кучга кирди. Мана шу Қонуннинг мотоцикл ҳайдовчиларига тегишли жойлари ҳақида ҳам тўхталиб ўтмоқ жоиздир. Кўпчилик воқиф бўлса керак, кейинги вақтларда шаҳар кўчаларида тунда изғувчи мотоциклчилар гуруҳлари пайдо бўлди. Бундан шаҳар аҳолиси ғоят безовта бўлмоқда. Мана шундай бетартибликнинг олдини олиш ва қатъий чора кўриш ҳам қонунда белгилаб берилган.

Яъни, энди мотоциклчилар кўчаларда гуруҳ бўлиб юрсалар, тўқнашув ҳолатини келтиришга сабабчиси бўлсалар 100 сўм миқдорида жарима тўлайдилар ёки уч ой муддатга транспорт воситасидан фойдаланиш ҳуқуқидан маҳрум этиладилар. Йил давомида бу тартиббузарликлар яна қайтарилса, 200 сўм миқдорида жарима тўлайдилар ёки уч ойдан олти ойгача транспорт бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этиладилар. Борди-ю мотоциклни бошқараётган киши гувоҳномасиз бўлиб, у ДАН ходимлари томонидан аниқланса, 100 сўмдан 300 сўмгача жарима солинади. Транспорт бошқаришдан маҳрум этилган ҳайдовчилар белгиланган муддат тугамасдан руль бошқараётганликлари аниқланса, 500 сўмдан минг сўмгача жарима тўлайдилар.

Баъзан қуйидаги ҳолларга ҳам дуч келамиз. Мабодо мотоцикл ҳайдовчилари ман этилган белгилардан фойдалансалар, қалбаки номерлар билан транспорт бошқараётганларида ДАН ходимлари томонидан аниқланса улардан 300 сўмдан 600 сўмгача жарима ундирилади ёки бир йил муддатгача транспорт бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этиладилар. Ёки ўринсиз ва бетартиб сигналдан фойдаланиш, ностандарт товушли қурилмалар ўрнатиш аниқланганда ҳам ўзбошимчалик қилган ҳайдовчига 20 сўмдан 30 сўмгача жарима солинади.

Лекин юқорида айтганларимиздан ташқари, жуда кўплаб ибратли мотоцикл ҳайдовчилар, кўнгилли назоратчилар ўз тажрибаларини, қўлларидан келган ёрдамларини ДАН ходимлари билан баҳам кўраётганлиги бизни қувонтиради. Бундай ҳолни Тошкент шаҳрининг Яккасарой районида кўриш мумкин. Райондаги 10—12 кишидан иборат мотоциклчилар гуруҳи мана бир неча йилдирки, ДАН ходимларига яқиндан ёрдам бериб, маст ҳолда йўл ҳаракати қоидаларини бузаётганларни аниқлашда, бош тартибсизликларнинг олдини олишда фаоллик кўрсатмоқдалар. Уларнинг саъй-ҳаракатлари билан шу йилнинг ўзида 80 га яқин тартиббузарлар аниқланди. Бу кўнгилли мотоциклчилар шаҳар ва район ички ишлар бошқармаси ва район милиция бўлими томонидан бир неча бор рағбатлантирилдилар, қимматбаҳо совғалар билан тақдирланишди.

Ишончимиз комилки, тажрибали, моҳир ҳайдовчилар нафақат ўзлари, балки ён атрофларида кетаётган транспортларнинг техник аҳволини ҳам зийраклик билан кузатиб борадилар ва керак бўлганида ёрдамни аямайдилар. Эсдан чиқарманг, йўллардаги намунали интизом, ноўрин хатти-ҳаракатларнинг олдини олиш бевақт содир бўладиган фалокат ва кўнгилсизликларга чек қўйишдир.

Аъзам НАЗАРОВ,
Тошкент шаҳар Давлат автомобиль назорати бошқармаси бўлим бошлиғи, милиция капитани.

Муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ЖАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТАДБИРКОР ВА ИШБИЛАРМОН ЖАНОБЛАР!

«ТУРКИСТОН» ЎРТА ОСИЁ ҲУДУДЛАРАРО ХОМ АШЁ БИРЖАСИНИНГ АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ СИЗНИ ҲАМКОРЛИККА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

Таъсисчилар орасида Озарбайжон, Қирғизистон, Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон, Беларусь ишбилармон доиралари ҳамда Ўзбекистондаги ташкилот ва корхоналар: «Турон» тижорат банки, «Узсельхозснабремонт», «Ўзбалиқ» концерни, Деҳқонлар уюшмаси ва бошқалар бор. Устав жамғармаси — 10 миллион сўм.

Ўз брокерларингиз орқали сиз қишлоқ хўжалиги техникаси ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари бўйича савдо-сотиқ ишларини амалга оширишингиз мумкин. Восита нархининг миқдори сотувчидан ҳам, олувчидан ҳам 0,3 фоиз. Савдода сиз нафақат ўз маҳсулотларингизни сотасиз, балки ўз корхоналарингизнинг моддий-техник эҳтиёжларини қондириш йўлларини ҳам топасиз. Биржа маҳсулотларни республикадан чиқариш лицензия қоғозларини тайёрлаб беради.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент, Абай кўчаси, 4 «а» уй.
Алоқа телефонлари: 41—51—80. 44—58—26.
Факс: 44—52—95.

«Туркистон» Ўрта осиё минтақалараро хом ашё биржасининг акционерлик жамияти сизларни — ишбилармон ва жиддий шерикларни 25 июнь куни Ҳамза театри биносида, соат 10 да таништириш ва биринчи очиқ савдога таклиф қилади.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент, Навоий кўчаси, 34. «Ҳамза» театри.

ЙИГИТЛАР ВА ҚИЗЛАР!

Агар Сизни ҳаво кемаларини ишлаб чиқариш, илғор технология ва катта ойлик маош қизиқтирса, агар Сиз имтиёзли шартларда авиация техникумида ва олий ўқув юртларида ўқишни давом эттириш ҳамда вақти келиб ишлаб чиқариш раҳбарлари орасидан ўрин олиш ниятида бўлсангиз, у ҳолда бизга — С. И. Қадишев номидаги 33-ўрта ҳунар-техника билим юртига ўқишга келинг.

Тошкент шаҳри ва шаҳарга яқин районларда яшовчи ёшлар қабул қилинади.

Биз В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси учун қуйидаги юксак малакали мутахассисларни тайёрлаб берамиз: учиш аппаратларини йиғувчи-чилангар, механика-йиғув ишлари чилангари, учиш аппаратларини тайёрлаш ва маромига етказиш бўйича чилангар, кенг ихтисосли дастгоҳчи, рақамли дастур воситасида бошқариладиган дастгоҳларнинг оператори, фрезерловчи, электр-газпайвандчи, тикувчи-моторчи (қизлар учун).

Ўқиш муддати — 6 ойдан 3 йилгача.

Қабул шартлари — ҳамма ҳунар-техника билим юртларидаги каби.

Маълумот — 9—11-синфлар (8-синф истисно тариқасида бўлиши мумкин).

Беш кунлик ўқув ҳафтаси, катта стипендия, бепул 2 маҳал кучли овқат, кийим-бош, замонавий асбоб-ускуналар ва электроника билан жиҳозланган устахоналар ва ўқув хоналари, олий тоифали усталар ва ўқитувчилар, Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасидаги амалиёт даврида тўланадиган 100 фоизлик иш ҳақи — ана шуларнинг барчаси Сиз учун муҳайё!

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Маданий ҳордиқ чиқаришни истасангиз: спорт зали, спорт устаси-тренерлар, куй-қўшиқ дастаси, миллий чолғу дастаси, пуфлама чолғулар оркестри, радио тўгараги, тасвирий санъат студияси, компьютер техникаси тўгараги Сизнинг ихтиёрингизда бўлади.

МАНЗИЛИМИЗ: 700207, Тошкент шаҳри, Генерал Петров кўчаси, 331-уй.
ТЕЛЕФОНЛАР: 96-58-20, 96-39-72.

„ЭЛЕКТРОНИКА"

Тошкентдаги «Электроника» фирмали дўкон-салони

«ВЕГА» фирмасида чиқарилган маиший радиоаппаратураларнинг кенг кўламини

ТАВСИЯ ЭТАДИ:

— икки кассетали магнитофонлар;
— кўчма ва турғун стереомагнитофонлар.

Баҳоси 6 минг сўмдан 10 минг сўмгача.

Пул ўтказиш йўли билан ҳам сотилиши мумкин.

Биз Сизларни дўконда кутамиз.

МАНЗИЛИМИЗ: Гоголь кўчаси, 38-уй.

Ўзбекистон Халқ табобати комитети қошидаги

«АБУ АЛИ ИБН СИНО» ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИ

СИЗЛАРНИ

юрак-томир тизими, кўз, тери, аёллар касалликлари, аллергия, нафас қисиши, бронхларнинг яллиғланиши, бод, соч тўкилиши, уйқусизлик, пешобни тута билмаслик ва асаб тизими билан боғлиқ бошқа касалликлар, туз йиғилиши, буйрак касалликлари, ўт пуфагида тош йиғилиши каби касалликларда

СОҒЛОМЛАШТИРИШ-ДАВОЛАШ ЁРДАМИНИ ОЛИШ УЧУН ТАКЛИФ ЭТАДИ

Турли хил илми-амаллар, дудуқланиш, асабий тангликлар, руҳий тушкунлик ҳолатлари даволанади.

СИЗ ШИФО ТОПИШ УЧУН:

1. Даволовчи-шифокор, халқ табиби, терапевт Мухтабар Ёқубовага соат 9.00 дан 20.00 гача,
2. Уқаловчи-халқ табибига соат 9.00 дан 20.00 гача,
3. Гиёҳлар билан даволовчи фитотерапевтга соат 9.00 дан 20.00 гача,
4. Нина билан даволовчи шифокорга соат 9.00 дан 20.00 гача учрашишингиз мумкин.

Сотувда Чимён, Чотқол тоғларида терилган турли хил шифобахш гиёҳлар, Небитдоғдан келтирилган мўмиё бор.

Тажрибали тиббий мутахассислар, табиблар, халқ шифокорлари томонидан якка тартибдаги қабул ҳам олиб борилмоқда.

Бундан ташқари, тақдир ва ҳаёт йўлига бефарқ қарай олмайдиганлар башоратчи-фолбин қабулида ҳам бўлишлари мумкин.

МАНЗИЛИМИЗ: 700003, Тошкент шаҳри, Марказий Маданият ва истироҳат боғи, «Ўзбекистон» миллий боғи (аввалги Ленин Комсомоли номли Марказий Маданият ва истироҳат боғи).

«Хўжалик ҳисобидаги спорт-соғломлаштириш комбинати» биносида, «Абу Али ибн Сино» илмий-ишлаб чиқариш маркази.

Бориш йўли: 51, 11, 13, 153, 180, 181-автобуслар; 2, 3, 6, 7, 12, 14-троллейбусларнинг «Бешёғоч» бозори, «Комсомол кўли» бекати.

Ўзбекистон Республикаси Автомобиль транспорти вазирлигига қарашли

ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ ЎҚУВ ЮРТИ

«В», «ВС», «Д» тоифадаги автомобиль ҳайдовчиларни тайёрлаш ва «С», «Д» ва «Е» тоифаларидаги автомобиль ҳайдовчиларни қайта тайёрлаш бўйича кундузги ва кечки гуруҳларга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 2 ойдан 6 ойгача.

Ўқиш нархлари шаҳримиздаги бошқа ўқув юртларига нисбатан арзон.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент шаҳри, Ал-Хоразмий кўчаси, 65-уй. «Чилонзор» метросидан 78, 50, 69-автобусларнинг «Автомобиль ўқув юрти» бекатигача борилади.

«Средазцветметэнерго»нинг «АСБОБ» («ПРИБОР»)

Кичик давлат корхонаси

Тайёрловчининг материалидан фойдаланиб бажариладиган токарлик, фрезерчилик ишларига, Д16Т, тамғалаш ишлари, ностандарт ускуналар, тунги чироқлар учун кўчма ўчиргичлар тайёрлаш, 1,7 м. узунликдаги қуйма санчқли ШВП-2х0,5 маркали туташтирувчи симларни, М-4 гайкаларини тайёрлаш учун

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Эшон Бобохон (Урожайная) кўчаси, 2«а» уй (11«э» автобус билан Ҳувайдо кўчасигача борилади).
ТЕЛЕФОНЛАР: 46-02-83, 46-04-75.
ТЕЛЕТАЙП: 116527 «Искра».

«ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

«Канцелярия китоби», «Ҳисоб-китоб дафтари», шунингдек турли хилдаги босма иш қоғозларини тайёрлаб бериш юзасидан

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Буюртмалар Ленинград кўчасидаги хизмат биносида, сешанба, пайшанба, жума кунлари соат 10 дан 16 гача қабул қилинади. Саволлар билан қуйидаги телефонларга мурожаат қилишингиз мумкин: 33-90-50, 33-84-78, 32-55-31.

С. И. СТРЕЛКОВ НОМИДАГИ 2-ПОЛИГРАФЧИЛАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Янги ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти ўрта маълумотли ЛИНОТИПЧИ, ҲАРФ ТЕРУВЧИ, ПЕЧАТНИК, МУҚОВАЧИЛАР ва ФОТОНАБОР ОПЕРАТОРларини тайёрлайди.

Билим юртига 9—11 синфни тамомлаган 15—19 ёшли ўғил ва қиз болалар қабул қилинади.

9-синф маълумотига эга бўлганлар 3 йил, тажрибавий дастур бўйича 2 йил ўқитилади. Билим юртини тугатганлар тўлиқ ўрта маълумот ва ҳунар олганликлари ҳақида диплом оладилар. Билим юртига қабул қилинганлар бепул кийим-бош. 3 маҳал иссиқ овқат ва 40—50 сўм стипендия билан таъминланадилар.

11-синфни битирганлар учун ўқиш муддати 10 ой бўлиб, 300—330 сўм миқдорида стипендия ва ҳар куни 5 сўмдан овқат пули билан таъминланадилар.

Билим юртини имтиёзли диплом билан тамомлаганлар тўқимачилик олийгоҳи ва полиграфия техникумига қабул қилинади.

Ишлаб чиқариш амалиёти даврида ўқувчиларга буюртмаларнинг бажарилишига қараб 50 фоиз ҳақ тўланади.

Ўқиш муддати узлуксиз меҳнат фаолиятига киради.

Билим юртида ўқишлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Зарур ҳолларда ётоқхона билан таъмин қилинади.

Билим юртида 6 ойлик бичиш-тикиш курси, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ва спорт секциялари ишлайди.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: ариза, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт (асли), маълумоти ҳақида гувоҳнома (асли), соғлиги ҳақида 086/У намунадаги тиббий маълумотнома, турар жойидан маълумотнома.

Ўқиш 1 сентябрдан бошланади.

Билим юрти манзили: Тошкент шаҳри, Чилонзор райони, Нурхон кўчаси, 21-уй (Ленин учқуни кўчасидан кирилади). «Улуғбек» метро бекатидан 33-автобус, 11, 13-троллейбусларнинг «Бўржар кўприги» бекатигача борилади.

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

«Ўзбекдавлатэстрада» республика гастроль концертлар бирлашмаси 17, 18 июнь соат 18.00 да

«ДЎСТЛИК ТАРОНАЛАРИ»

Қатнашадилар:

«Ялта—84» Бутуниттифоқ эстрада кўригининг ғолиби

МАВЛУДА АСАЛХЎЖАЕВА

ва

«АСАЛ» гуруҳи ижросида

ЯНГИ КОНЦЕРТ ДАСТУРИ

Концерт дастурида сиз севган қўшиқлардан «Моҳигул», «Салима», «Йиғлама», «Қизларжон» ва бошқалар ижро этилади.

Концертни ЎТКИР СИДДИҚОВ олиб боради.

Чипталар Халқлар дўстлиги кассасида соат 10.00 дан 18.00 гача сотилади.

ТЕЛЕФОН: 44-53-42.

16 ёшгача бўлган болалар кечки концертга КИРИТИЛМАЙДИ.

Тошкент шаҳар ижроия комитети Савдо бош бошқармасининг

«ЁШЛИК» МАКТАБ-ДЎКОНИ касса аппаратини биладиган III тоифали озиқ-овқат моллари сотувчиларини тайёрлайдиган

4 ОЙЛИК ПУЛЛИК КУРСЛАРГА

навбатдаги

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

30 ёшгача бўлган 9—11-синф ҳажмида маълумотли ёшлар имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

Ўқишни битирганларга Тошкент совет савдо техникумининг сиртқи бўлимига имтиёзли шартларда ўқишга кириш ҳуқуқи берилади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

МАНЗИЛИМИЗ: **Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 65-уй (1, 2, 5, 8, 9, 10, 24, 26-трамвайларнинг** «Миробод бозори» бекати.

Халқ дипломатияси фондининг «Наврўз» кичик корхонаси

ТУГАТИЛАДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.

Тошкент геология-қидирув техникуми томонидан Алтибаев Қобил Жалилович номига берилган ПТ-1 147247 номерли йўқолган

ДИПЛОМ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент вилояти педагогика билим юрти томонидан 1991 йилда Муборова Нодира Ниғматовнага берилган ЕТ—1 серияли 106373 номерли диплом йўқолгани сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

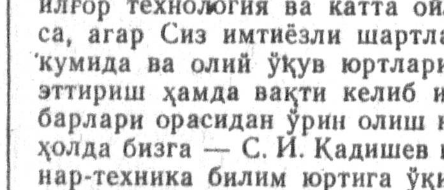

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

• Нашр кўрсаткичи 64690 • Босмага бериш вақти 11.30. • Босмага берилди. 11.40 • Буюртма Г—188. • 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.